

SPRAWOZDANIE

- **Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE
W GLIWICACH**

- **Z REALIZACJI ZADAŃ ORGANIZATORA PIECZY ZASTĘPCZEJ**

ZA ROK 2015

wraz z wykazem potrzeb w zakresie pomocy społecznej
(na podstawie art. 112 ust. 12 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej)
oraz z zestawieniem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej
(na podstawie art. 182 ust. 5 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach realizuje zadania powiatu określone w:

- 1) Ustawie o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.)
- 2) Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.)
- 3) Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., nr 127, poz. 721 ze zm.)
- 4) Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005, Nr 180, poz. 1493 ze zm.),

Na podstawie Zarządzenia Starosty Gliwickiego Nr 70/2011 z dnia 25.10.2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zostało wskazane jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim.

Rodzaj zadań oraz sposób ich realizacji przez PCPR określa Statut PCPR w Gliwicach (Uchwała Nr XVIII/98/2012 Rady Powiatu Gliwickiego) oraz Regulamin Organizacyjny PCPR w Gliwicach (Uchwała Nr 194/2015 Zarządu Powiatu Gliwickiego).

KANCELARIA

W okresie od dnia 01 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zarejestrowano:

- **8822** pism przychodzących, w tym **31** pism dotyczących działalności Biura Projektu „Dobry start w samodzielność”;
- **7861** pism wychodzących, w tym **30** pism dotyczących działalności Biura Projektu „Dobry start w samodzielność”.

Od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. w Kancelarii PCPR zarejestrowano 80 umów zawartych pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach, a osobami prywatnymi bądź firmami.

Ponadto w 2015 roku w Kancelarii PCPR zarejestrowano **990** decyzji administracyjnych w zakresie:

- świadczeń pieniężnych na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej;
- świadczeń pieniężnych na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo;
- odpłatności rodziców biologicznych;
- usamodzielnianych wychowanków – pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie i na zagospodarowanie;
- skierowań do środowiskowego domu samopomocy oraz odpłatności;
- umieszczeń w domach pomocy społecznej oraz odpłatności za pobyt.

Zatrudnienie Pracowników w PCPR i szkolenia

Według stanu na dzień 31.12.2015 r. zatrudnionych było 24 pracowników (24,00 etaty):

1) Dyrektor	1 osoba
2) Zastępca Dyrektora	1 osoba
3) Zespół Finansowo-Księgowy i Kadr	
➤ Główny księgowy	1 osoba
➤ Księgowa	1 osoba
➤ Podinspektor ds. kadrowo-płacowych	1 osoba
4) Kancelaria	1 osoba
5) Zespół ds. Pieczy Zastępczej	
➤ Kierownik Zespołu	1 osoba
➤ Specjalista Pracy Socjalnej	1 osoba
➤ Pedagog	1 osoba
➤ Pedagog zatrudniony na czas zastępstwa	1 osoba
➤ Koordynatorzy Rodzinnej Pieczy Zastępczej	4 osoby
6) Zespół ds. Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej	
➤ Starszy Pracownik Socjalny	1 osoba
➤ Pracownik Socjalny	1 osoba
➤ Inspektor	1 osoba
7) Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	
➤ Psycholog	2 osoby
➤ Psycholog na podstawie umowy zlecenie	2 osoby

- 8) Zespół ds. Osób Niepełnosprawnych
- Inspektor 1 osoba
  - Inspektor – Doradca ds. Osób Niepełnosprawnych 1 osoba
- 9) Zespół ds. Projektów Celowych
- Specjalista ds. reintegracji zawodowej i społecznej – asystent koordynatora 1 osoba
  - Specjalista ds. reintegracji zawodowej i społecznej – asystent koordynatora **umowa na czas zastępstwo** 1 osoba
  - Koordynator Projektu 1 osoba

Zatrudnienie pracowników Zespołu ds. Projektów Celowych było finansowane ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z Europejskiego Funduszu Społecznego.

W 2015 r. w Centrum wykonywane były zadania także na podstawie umów cywilnoprawnych, m.in.:

• **w zakresie obsługi PCPR w Gliwicach:**

- usługa prawna w ramach umowy współpracy z Kancelarią Adwokacką (1 osoba),
- utrzymanie i obsługa strony internetowej PCPR w Gliwicach oraz bieżące świadczenie wsparcia informatycznego i technicznego do sprzętu komputerowego i elektronicznego (1 osoba),
- dostosowanie strony internetowej do potrzeb osób niepełnosprawnych (1 osoba)
- sprzątnięcie pomieszczeń Zespołu Porad. Specj. i Interw. Kryzys. (1 osoba),

• **w zakresie pieczy zastępczej:**

- pełnienie funkcji zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (9 osób),
- pomocy przy sprawowaniu opieki na dziećmi i przy pracach gospodarczych (5 osób),
- prowadzenie zajęć korekcyjnych (1 osoba),
- rodziny pomocowe (1 osoba).

Udział pracowników PCPR w Gliwicach w szkoleniach i konferencjach

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w 2015 r. uczestniczyli łącznie w **37** różnych formach podnoszenia wiedzy fachowej (seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach).

W zdecydowanej części formy te były nieodpłatne, pokrywane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – oferta szkoleniowa Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w Katowicach. Natomiast koszt **5** szkoleń wynosił **1.999,00 zł** i został pokryty ze środków finansowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach.

WYKONANIE BUDŻETU PCPR W GLIWICACH

Plan finansowy wydatków budżetowych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na koniec roku 2015 wynosił **4 461 708,00 zł**.

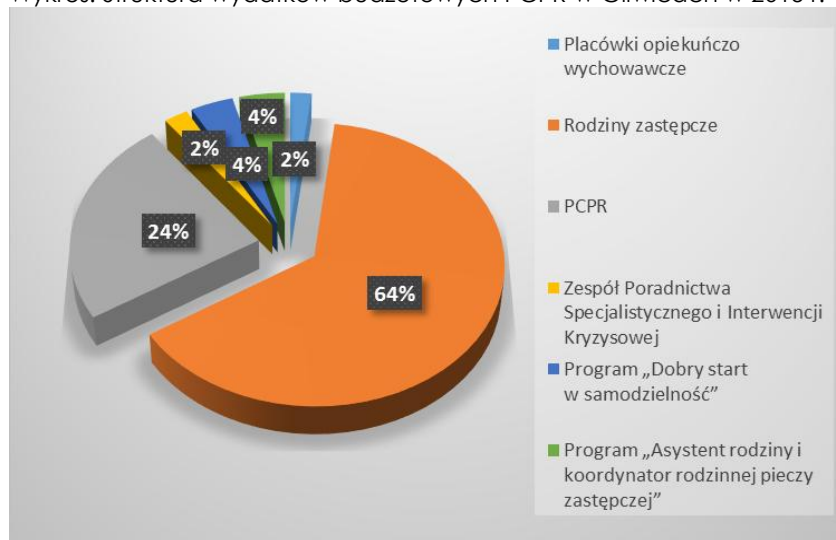
Wydatki te zrealizowano w 99,03%. Największy udział w wydatkach budżetowych PCPR – ponad 60% – miały wydatki na wypłatę świadczeń i wynagrodzeń dla rodzin zastępczych.

Tabela. Wysokość wydatków budżetowych PCPR w 2015 r.

Rodzaj wydatku	Plan na dzień 31.12.2015 r.	Wykonanie wydatków w 2015 r.	% wykonania planu
Placówki opiekuńczo wychowawcze	85 022,00 zł	85 021,76 zł	100,00 %
Rodziny zastępcze	2 862 696,00 zł	2 816 052,72 zł	98,37%
PCPR w Gliwicach	1 049 747,00 zł	1 044 597,70 zł	99,51%
Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej	99 322,00 zł	96 915,54 zł	97,58%
Program „Dobry start w samodzielność”	179 298,00 zł	172 243,41 zł	96,07%
Program „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	185 623,00 zł	181 812,79 zł	97,95%
Razem	4 461 708,00 zł	4 396 643,92 zł	98,54%

Źródło: Dane PCPR z 2015 r.

Wykres: Struktura wydatków budżetowych PCPR w Gliwicach w 2015 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Środki na działalność PCPR w Gliwicach pochodziły w większości z budżetu Powiatu Gliwickiego. W 2015 roku PCPR w Gliwicach uzyskało zewnętrzne środki budżetowe na dofinansowanie realizowanych zadań w łącznej wysokości 257 676,00 zł.

Na dofinansowanie składały się środki europejskie na realizację projektu „Dobry start w samodzielność” w wysokości 175 176,00 zł oraz dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015 w wysokości 82 500,00 zł.

Oprócz wydatków budżetowych, PCPR w Gliwicach w 2015 roku wydatkowało środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w łącznej wysokości **2 152 523,84 zł**, na które składały się środki algorytmowe w wysokości 2 013 314,29 zł (z których 1 854 291,29 zł dotyczyło zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, realizowanych przez PCPR w Gliwicach, 109 903,00 zł było związanych z zadaniami z zakresu rehabilitacji zawodowej realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach, a 49 120,00 zł stanowiły koszty obsługi środków PFRON) oraz środki na realizację programu „Aktywny Samorząd” w wysokości 139 209,55 zł.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach uzyskało w 2015 r. **dochody w łącznej wysokości 314 480,46 zł**.

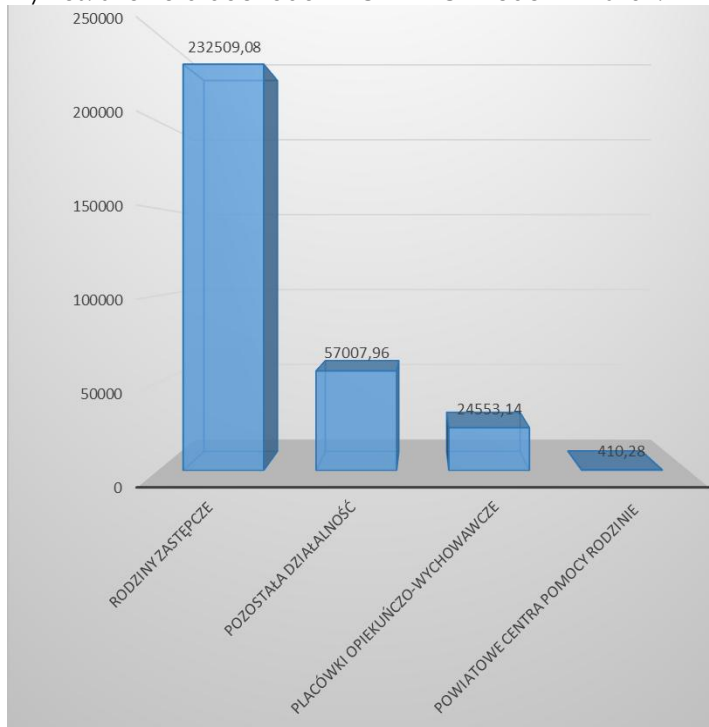
Głównym źródłem dochodów PCPR w Gliwicach w 2015 roku były dochody z tytułu zwrotu przez gminy Powiatu Gliwickiego części wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, zgodnie z art. 191 pkt 9 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które stanowiły 70,97% wszystkich dochodów jednostki. Znaczącą pozycję w dochodach PCPR w Gliwicach zajmują także dochody z tytułu obsługi środków PFRON (zarówno środków algorytmowych, jak i środków na realizację programu „Aktywny Samorząd”), odpłatności rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub rodzinach zastępczych oraz zwrot przez rodziny zastępcze nienależnie pobranych świadczeń.

Tabela: Wysokość dochodów PCPR w Gliwicach w 2015 r.

Rodzaj dochodów	Kwota dochodów
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	23 539,39 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - pozostałe odsetki	25,55 zł
Placówki opiekuńczo-wychowawcze - wpływy z różnych dochodów	988,20 zł
Rodziny zastępcze - wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	6 007,40 zł
Rodziny zastępcze - pozostałe odsetki	16,62 zł
Rodziny zastępcze - wpływy z różnych dochodów	226 485,06 zł
Powiatowe centra pomocy rodzinie - pozostałe odsetki	410,28 zł
Pozostała działalność - wpływy z różnych dochodów	10 650,68 zł
Pozostała działalność - wpływy z różnych dochodów	46 357,28 zł
Razem dochody:	314 480,46 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Wykres: Struktura dochodów PCPR w Gliwicach w 2015 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

PCPR w Gliwicach uzyskuje dochody na podstawie art. 191 ust. 9 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z tytułu współfinansowania wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej od 2012 roku.

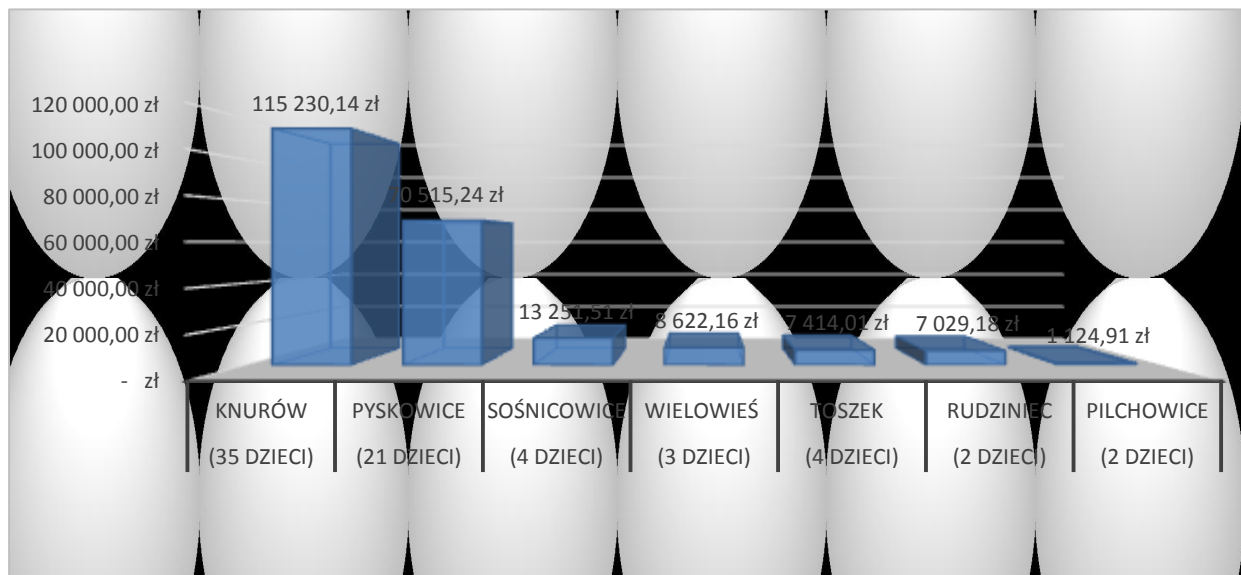
W 2015 roku PCPR w Gliwicach z tego tytułu uzyskało dochody w wysokości 223 187,15 zł.

Tabela: Dochody uzyskane przez PCPR w Gliwicach w 2015 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Gmina	Liczba dzieci	Kwota uzyskanych dochodów
Knurów	35 dzieci	115 230,14 zł
Pyskowice	21 dzieci	70 515,24 zł
Toszek	4 dzieci	7 414,01 zł
Sośnicowice	4 dzieci	13 251,51 zł
Rudziniec	2 dzieci	7 029,18 zł
Wielowieś	3 dzieci	8 622,16 zł
Pilchowice	2 dzieci	1 124,91 zł
Razem:		223 187,15 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Wykres: Dochody uzyskane przez PCPR w Gliwicach w 2015 r. z tytułu współfinansowania przez gminy wydatków na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Finansowanie pieczy zastępczej.

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na świadczenia dla rodzin zastępczych i wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2015 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela: Koszty rodzinnej pieczy zastępczej w 2015 r.

Rodzaj wydatku	Liczba osób pobierających świadczenia / liczba osób (rodzin) pobierających wynagrodzenie w 2015 r.	Wydatki w 2015 r.
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	219	1 943 143,18 zł
Świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	15	16 680,00 zł
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	40	187 503,37 zł
Pomoc na usamodzielnienie dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	10	46 170,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych	9	7 585,99 zł
Wynagrodzenie osób prowadzących zawodowe rodziny zastępcze lub rodzinny dom dziecka (wraz z pochodnymi)	9	354 030,20 zł
Wynagrodzenie dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich	6	39 004,56 zł
Środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego	5	45 865,33 zł
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – 1raz w roku	118	23 700,00 zł
Świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego	2	7 503,20 zł
Razem:		2 671 185,83 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach za 2015 r.

Wydatki Powiatu Gliwickiego związane z umieszczeniem dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w roku 2015 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela: Koszty instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2015 r.

Rodzaj wydatku	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach	Wydatki w 2015 r.
Wydatki na funkcjonowanie Rodzinnego Domu dla Dzieci w Paczynie	8	254 579,22 zł
Wydatki na utrzymanie dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Knurowie	14	645 891,00 zł*
Wydatki na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów	23	711 651,89 zł*
Razem:		1 612 122,11 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach i WZS z 2015 r.

* środki finansowe Powiatu Gliwickiego

Wydatki Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach związane z usamodzielnianiem się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych w roku 2015 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela: Koszty usamodzielnienia wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2015 r.

Rodzaj wydatku	Liczba wychowanków pobierających świadczenie w 2015 r.	Wydatki w 2015 r.
Pomoc na kontynuowanie nauki usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	17	58 233,76 zł
Pomoc na usamodzielnienie wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	4	25 288,00 zł
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	1 500,00 zł
Razem:		85 021,76 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Zespół Finansowo-Księgowy i Kadr PCPR w Gliwicach prowadził w 2015 r. obsługę finansowo-księgową placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego Rodzinny Dom dla Dzieci w Paczynie (RDdD).

Plan finansowy dochodów RDdD w Paczynie na koniec roku 2015 wynosił **300,00 zł** i został wykonany w wysokości **23,99 zł** czyli w **8%**. Na dochody RDdD składały się tylko odsetki na rachunku bankowym placówki.

Plan finansowy wydatków RDdD w Paczynie na koniec roku 2015 wynosił **256 264,00 zł** i został wykonany w wysokości **254 579,22 zł** czyli w **99,34%**.

Na wydatki RDdD składały się:

- wydatki na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego 8 wychowanków przebywających w placówce od stycznia do grudnia 2015 roku. Wysokość wydatków na ten cel wyniosła w 2015 roku 4 212,00 zł. Wydatki te sfinansowane zostały środkami dotacji celowej otrzymanej ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego;
- wydatki na bieżącą działalność RDdD w wysokości 250 367,22 zł. W okresie od stycznia do grudnia 2015 r. w placówce przebywało 8 wychowanków. W RDdD w 2015 roku zatrudnione były 2 osoby w pełnym wymiarze etatu oraz opłacano wynagrodzenie dla osoby zatrudnionej na umowę zlecenie do pomocy w opiece i przy pracach gospodarskich. Środki na wydatki bieżące przeznaczono m. in. na utrzymanie jednego dziecka w wysokości 810,00 zł miesięcznie na jednego wychowanka, bieżące utrzymanie budynku Rodzinnego Domu dla Dzieci (energia elektryczna, woda, czynsz, zakup opału), niezbędne wyposażenie placówki, zapłatę za ryczałt na korzystanie z samochodu prywatnego do celów służbowych, odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych oraz usługi telekomunikacyjne.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Powiatu Gliwickiego z dnia 25 lutego 2015 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Rodzinnym Domu dla Dzieci w Paczynie w 2015 r. wynosiły 2 734,46zł.

PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE I INTERWENCJA KRYZYSOWA

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej realizuje zadania takie jak: **interwencja kryzysowa** oraz **poradnictwo specjalistyczne** obejmujące poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne.

Powyższe zadania określone są w Ustawie o pomocy społecznej, Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Najczęstszymi sytuacjami, w których została udzielana pomoc przez pracowników tego Zespołu były: problemy wychowawcze (w tym problemy wychowawcze rodzin zastępczych), kryzys wartości, problemy emocjonalne, choroba przewlekła/ograniczenie sprawności, zaburzenia psychopatologiczne/psychiczne, problemy dorastania, przemoc w rodzinie (psychiczna, fizyczna, ekonomiczna, seksualna), trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym, trudności szkolne, konflikt rodzinny i/lub małżeński (w konkubinacie), wydarzenia traumatyczne, trudności adaptacyjne do nowej sytuacji (np.: małżeństwo, urodzenie dziecka, itp.), rozwód, utrata bliskiej osoby.

Specjaliści Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej powoływani są także do grup roboczych przez Zespoły Interdyscyplinarne działające na terenie gmin Powiatu Gliwickiego. Udzielają pomocy przede wszystkim osobom doznającym przemocy, ale także, jeśli zachodzi taka potrzeba, pracują z osobami stosującymi przemoc w rodzinie w zakresie poradnictwa psychologicznego.

Poradnictwo specjalistyczne obejmuje poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne. Jest ono świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne w Zespole Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej realizuje się poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Porady prawne realizowane były w 2015 roku w siedzibie Centrum w każdy czwartek w godzinach od 12:30 do 15:30, zaś w ostatni czwartek miesiąca od 14:00 do 17:00. Porad udzielono m.in. osobom legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności. W jednym przypadku osobie niepełnosprawnej ruchowo – z uwagi na szczególne przeszkody uniemożliwiające osobiste stawienie się w PCPR w Gliwicach celem skorzystania z porady prawnej – porady udzielono korzystając ze środków porozumiewania się na odległość. Celem nadrzędnym w tym przypadku było umożliwienie dostępu do pomocy prawnej z poszanowaniem zasad równego dostępu do świadczonych usług i uwzględnienie szczególnej sytuacji osobistej osoby niepełnosprawnej, potrzebującej porady prawnej.

W okres od 1 lutego 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. udzielono **115 konsultacji prawnych**, w tym:

- 58 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa rodzinnego,
- 45 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa cywilnego,
- 11 spraw dotyczyło problemów z zakresu prawa karnego,
- 3 sprawy dotyczyły problemów z zakresu prawa pracy,
- 1 sprawa dotyczyła problemów z zakresu prawa o ochronie praw lokatorów,
- sporządzono 5 pism procesowych.

Przez cały 2015 r. utrzymywało się stałe zapotrzebowanie na porady prawne. Średni okres oczekiwania na poradę wynosił 7 dni. Zdarzały się natomiast okresy zwiększonego zapotrzebowania na pomoc prawną (okres oczekiwania na poradę wynosił wówczas do trzech tygodni).

Poradnictwo psychologiczne i rodzinne realizuje się poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii, oraz obejmuje problemy wychowawcze w rodzinach naturalnych i zastępczych.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej współpracuje ściśle z Zespołem ds. Pieczy Zastępczej. Zgodnie z art. 76 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332 ze zm.) Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej oferuje pomoc rodzinom zastępczym w zakresie:

1. Zapewnienia badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w obszarze posiadanych predyspozycji i motywacji lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka.
2. Zapewnienia pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
3. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
5. Udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców objętych tą pieczą.
7. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
8. Uczestnictwo w zebraniach zespołów w celu dokonywania oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej.
9. Zapewnienie pomocy prawnej i psychologicznej dla osób usamodzielnianych.

Specjaliści Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej diagnozują oraz sporządzają opinie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz predyspozycji i motywacji rodzin zastępczych do dalszego pełnienia ich funkcji. Zapewniają także wsparcie, poradnictwo i terapię osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, sygnalizującym lub przejawiającym trudności wychowawcze. W 2015 roku pomoc ta miała charakter zarówno indywidualny jak i rodzinny, a także grupowy. Możliwość konsultacji psychologicznych, wsparcia,

poradnictwa i terapii mają także dzieci przebywające pod opieką rodziców zastępczych. Praca Zespołu obejmowała także szeroko rozumianą profilaktykę przeciwdziałania zachowaniom dysfunkcyjnym zarówno u rodziców biologicznych dzieci, u rodziców sprawujących opiekę zastępczą oraz samych wychowanków. Profilaktyka obejmowała psychoedukację w zakresie destrukcyjnych zachowań indywidualnych i rodzinnych, uzależnień, wykluczenia społecznego, problemów wychowawczych, przemocy, trudności szkolnych, zachowań autodestrukcyjnych, oraz innych obejmujących dbanie o stan zdrowia psychicznego, relacji rodzinnych i społecznych.

W ciągu 2015 r. udzielono ogółem 275 konsultacji dla 120 osób z rodzin zastępczych, w tym 191 konsultacji dotyczyło dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych (czternaścioro z nich zostało objętych terapią).

W ramach współpracy z Zespołem ds. Pieczy Zastępczej do wstępnej diagnozy psychologicznej zostało także skierowanych 28 kandydatów na rodziny zastępcze.

We współpracy z pracownikami Zespołu w 2015 r. zorganizowano również jedno szkolenie dla rodzin zastępczych, którego celem było podniesienie kwalifikacji w zakresie pełnienia rodzicielstwa zastępczego. Szkolenie to prowadzone było przez trzech specjalistów (psychologa, prawnika i pracownika socjalnego) i wzięło w nim udział **8 osób**.

W ostatnim kwartale roku 2015 odbyły się dwa szkolenia dla rodzin zastępczych, których celem było podniesienie umiejętności komunikacji między rodzicami a dziećmi. Szkolenia prowadzone były przez pracowników PCPR w Gliwicach (psychologa, pedagoga, dwóch koordynatorów). W szkoleniu wzięły udział 34 osoby.

W 2015 roku pracownicy Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej opracowali anonimowe ankiety ewaluacyjne dla rodzin zastępczych dotyczące oceny działań podjętych przez PCPR. Miały one być pomocne w systematycznym polepszaniu jakości współpracy, zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami rodzin zastępczych. Ankiety zostały objęte losowo wybrane rodziny zastępczej. Wyniki ewaluacji zostały zawarte w części sprawozdania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej udzielał także doradztwa metodycznego pracownikom Zespołu ds. Pieczy Zastępczej oraz innym pracownikom w miarę zapotrzebowania.

Pomoc w siedzibie Zespołu oferowana była następującym grupom klientów:

- klientom indywidualnym
- parom małżeńskim i w konkubinacie
- rodzinom (w tym także rodzinom zastępczym)
- dzieciom (w tym wychowankom przebywającym w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gliwickiego).

Stosowane formy pomocy obejmowały: interwencję kryzysową – głównie dla osób doznających przemocy w rodzinie, poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, prawne, poradnictwo dla rodzin zastępczych, pomoc psychologiczną i wsparcie, terapię indywidualną, małżeńską, dla par, rodzinną, poradnictwo drogą mailową i telefoniczną oraz interwencje w środowisku. Zwłaszcza te ostatnie zasługują na szczególne podkreślenie, ponieważ są one stosowane wobec tych grup klientów, którzy z różnych powodów, najczęściej z powodu bardzo trudnej sytuacji osobistej i materialnej, nie są w stanie dotrzeć do siedziby Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej w Gliwicach.

W roku 2015 w siedzibie Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zatrudnionych było łącznie 3 psychologów, dwóch certyfikowanych psychoterapeutów oraz adwokat. Jeden psychoterapeuta udzielał pomocy terapeutycznej zwłaszcza dla osób niepełnosprawnych.

Pomocą psychologiczną objęto 259 osób i udzielono 595 konsultacji, w tym:

- 279 indywidualnych konsultacji psychologicznych dla osób dorosłych;
- 237 indywidualnych konsultacji psychologicznych dla dzieci;
- 51 konsultacji dla par;
- 28 rodzinnych konsultacji psychologicznych.

Przez cały 2015 rok odbywała się rekrutacja osób chętnych do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Pracownicy Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej opracowali ulotkę informacyjną zachęcającą osoby do uczestnictwa w ww. programie, przeprowadzali indywidualne rozmowy motywujące do uczestnictwa w zajęciach, powiadamiali instytucje z terenu Powiatu Gliwickiego o trwającej przez cały rok rekrutacji, wspierali merytorycznie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej w zakresie przeprowadzania rozmów motywujących. Pomimo podjętych działań do uczestnictwa w programie zgłosiły się 3 osoby. Ze względu na brak możliwości uruchomienia programu z tak małą liczbą osób chętnych zaproponowano tym osobom uczestnictwo w zajęciach w innych placówkach. Jedna ze zrekrutowanych osób zgłosiła chęć korzystania z pomocy indywidualnej z zakresu pracy nad emocją złości.

Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej przez cały okres 2015 roku współpracował z różnymi instytucjami z terenu Powiatu Gliwickiego, takimi jak: Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej, Komisariaty Policji w Knurowie i Pyskowicach, Komenda Miejska Policji w Gliwicach, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Zachód, Prokuratura Rejonowa Gliwice-Wschód, szkoły z terenu Powiatu Gliwickiego, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Gliwicach, Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim, Ośrodek dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem w Gliwicach, Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Knurowie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pyskowicach, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Partner w Gliwicach, Dzienny Oddział Psychiatryczny Feniks w Gliwicach, Ośrodek Leczenia Depresji i Nerwic „Sikornik” w Gliwicach, NZOZ Ośrodek Leczenia Depresji i Nerwic „Dąbrówka” w Gliwicach, Centrum Terapii Systemowej i Pomocy Psychologicznej „DIADA” w Gliwicach, Ośrodek Terapii Rodzin i Par w Gliwicach, Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień w Zabrze, inne placówki zajmujące się wspieraniem i ochroną praw różnych grup społecznych: dzieci, osób niepełnosprawnych, osób starszych, osób doznających przemocy, osób pokrzywdzonych przestępstwem.

Specjaliści z Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zapewniają klientom komfort korzystania z szeroko rozumianej pomocy i wsparcia w bardziej anonimowy sposób, ponieważ siedziba znajduje się za budynkiem Starostwa Powiatowego w Gliwicach, posiada osobne wejście i zajmuje dwa oddzielne pomieszczenia. Specjaliści pracują przed pięć dni w tygodniu od godzin porannych (7.30) do popołudniowych (18.00, w piątki do godziny 16.00). Utrudnieniem jest brak poczekalni dla klientów, a także zbyt mała liczba pomieszczeń, co uniemożliwia pracę w tym samym czasie kilku specjalistów.

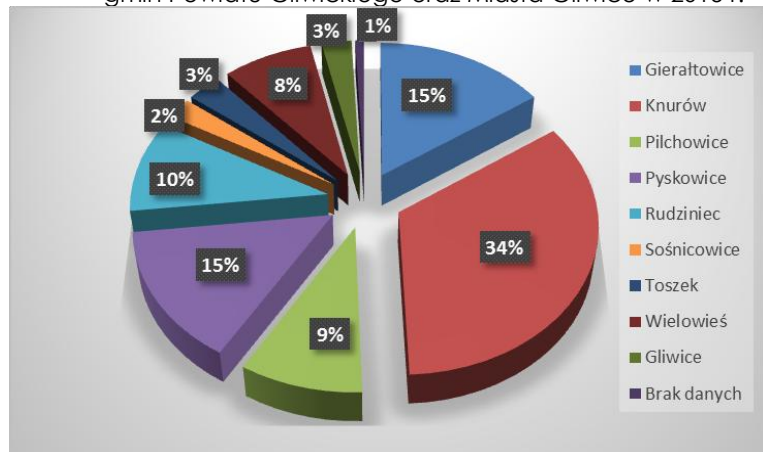
Do psychologów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej zgłaszały się osoby z terenu całego Powiatu Gliwickiego. Najwięcej zarejestrowanych osób zgłosiło się z terenu miasta Knurów (89 osób), najmniej z terenu gminy Sośnicowice (6 osób). Biorąc pod uwagę wszystkich klientów, którym udzielono porad psychologicznych statystyka przedstawia się następująco:

Tabela: Ilość klientów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej z poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego oraz Miasta Gliwice w 2015 r.

Gmina/Miasto	Ilość osób
Knurów	89
Gierałtówice	40
Pyskowice	38
Rudziniec	26
Pilchowice	24
Wielowieś	21
Toszek	8
Sośnicowice	6
Miasto Gliwice	7
Anonimowi Klienci	2

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Wykres: Ilość klientów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej z poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego oraz Miasta Gliwice w 2015 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Łączna ilość osób podana w statystykach z podziałem na gminy jest nieco większa od ilości osób zgłaszających się, co jest związane ze zmianą miejsca zamieszkania w trakcie dłuższego przebiegu spotkań i włączaniem danych osób do więcej niż jednej gminy.

POMOC INSTYTUCJONALNA

Domy Pomocy Społecznej.

Na terenie Powiatu Gliwickiego funkcjonuje 5 ponadlokalnych domów pomocy społecznej, co obrazują tabele, w tym:

- dwa prowadzone są przez Powiat Gliwicki,
- trzy prowadzone są przez podmioty niepubliczne na zlecenie Powiatu Gliwickiego na podstawie umów o realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej.

Łączna liczba miejsc statutowych we wszystkich pięciu domach pomocy społecznej na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosiła 381 miejsc.

W dniu 18.12.2015 r., w wyniku rozstrzygniętych konkursów zostały podpisane przez Powiat Gliwicki następujące umowy:

- 1) WOK.032.114.2015.WZS – o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym dla 80 osób w podeszłym wieku, na terenie Powiatu Gliwickiego”.

Umowa została podpisana z Caritas Diecezji Gliwickiej z siedzibą w Gliwicach przy ul. Ziemowita 2, na okres od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

- 2) WOK.032.115.2015.WZS – o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym dla 60 osób – dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, na terenie Powiatu Gliwickiego”.

Umowa została podpisana z Zakonem Posługujących Chorym Ojcowie Kamilianie z siedzibą w Tarnowskich Górach przy ul. Bytomskiej 22, na okres od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Tryb i zasady kierowania do Domów Pomocy Społecznej reguluje art. 54 i 59 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.). Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca, według zasad określonych w art. 60 - 64 ww. Ustawy. Ustalenie odpłatności dla osób skierowanych do Domu Pomocy Społecznej przed 1 stycznia 2004 r., reguluje art. 87 ust 8 Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 513 z późn. zm.). W oparciu o ten przepis Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach wydaje decyzje o odpłatności, która ustalana jest w wysokości nie większej niż 70% dochodu osoby. Pozostała część finansowana jest z budżetu Państwa do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca DPS (od miesiąca stycznia 2015 r. nie więcej niż 1831,87 zł natomiast od miesiąca lipca 2015 r. nie więcej niż 1917,00 zł).

Obsługa finansowa Domów Pomocy Społecznej leży w kompetencji Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach, natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach sprawuje nadzór merytoryczny nad działalnością 5 Domów Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Tabela: Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez Powiat Gliwicki.

Dom Pomocy Społecznej	Typ Domu	Liczba miejsc statutowych	Średni miesięczny koszt (ogłoszony)	Liczba osób oczekujących na umieszczenie	Liczba decyzji o umieszczeniu wydanych przez PCPR w Gliwicach	Liczba decyzji o odpłatności wydanych przez PCPR w Gliwicach
Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach ul. Kozielska 1 44-153 Sośnicowice	dla osób dorosłych niepełno-sprawnych intelektualnie oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (dziewcząt i kobiet)	124	3 430,00 zł	0	7	49
Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej ul. Knurowska 13 44-144 Kuźnia Nieborowska	dla osób dorosłych niepełno-sprawnych intelektualnie (mężczyzn)	51	3 686,00 zł	1	2	22

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Tabela: Wykaz Domów Pomocy Społecznej prowadzonych na zlecenie Powiatu Gliwickiego.

Dom Pomocy Społecznej	Typ Domu	Liczba miejsc statutowych	Średni miesięczny koszt (ogłoszony)	Liczba osób oczekujących na umieszczenie	Liczba decyzji o umieszczeniu wydanych przez PCPR w Gliwicach	Liczba decyzji o odpłatności wydanych przez PCPR w Gliwicach
Dom Pomocy Społecznej w Pilchowicach prowadzony przez Zakon O.O. Kamilianów ul. Damrota 7 44-145 Pilchowice	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (chłopcy)	60	2 803,00 zł	3	0	31
Dom Pomocy Społecznej „Caritas” Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach ul. Wiejska 42a 44-187 Wielowieś	dla osób w podeszłym wieku	80	3 031,60 zł	5	18	15
Dom Pomocy Społecznej w Knurowie prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej ul. Szpitalna 29 44-194 Knurow	dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (kobiet i mężczyzn)	66	3 252,47 zł	7	8	2

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Środki finansowe wydatkowane przez Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Gliwickiego w 2015 r.

Dom Pomocy Społecznej	Środki finansowe wydatkowane przez Domy Pomocy Społecznej w 2015 r.
Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Sośnicowicach	5 020 737,08 zł
Dom Pomocy Społecznej „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej	2 185 448,77 zł

Dom Pomocy Społecznej	Środki finansowe przekazane przez Powiat Gliwickich do Domów Pomocy Społecznej w 2015 r.
Dom Pomocy Społecznej w Knurowie prowadzony przez Caritas Archidiecezji Katowickiej	565 246,91 zł
Dom Pomocy Społecznej „Caritas” Diecezji Gliwickiej w Wiśniczach	530 262,00 zł
Dom Pomocy Społecznej w Pilchowicach prowadzony przez Zakon O.O. Kamilianów	1 273 659,00 zł

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach za 2015 r.

Środowiskowy Dom Samopomocy – prowadzony w Ośrodku Matka Boża Uzdrawienie Chorych, Caritas Archidiecezji Katowickiej w Knurowie

W Powiecie Gliwickim funkcjonuje ośrodek wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie. Jest to zadanie rządowe (art. 20 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej), realizowane przez Caritas Archidiecezji Katowickiej, na zlecenie Powiatu Gliwickiego, zgodnie z umową

z dnia 23 grudnia 2010 r. o realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej zawartą pomiędzy Powiatem Gliwickim, a Caritas Archidiecezji Katowickiej.

Koszt utrzymania Środowiskowego Domu Samopomocy w całości finansowany jest ze środków budżetu państwa. Średnia miesięczna wojewódzka kwota dotacji na jednego uczestnika zajęć w ŚDS, ustalona przez Wojewodę Śląskiego na 2015 r. wynosiła:

- od stycznia do października 2015 r.- 1 100,00 zł,
- od listopada do grudnia 2015 r. 1 225,00 zł.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Knurowie ma charakter ponadlokalny i oferuje specjalistyczne usługi opiekuńcze w formie dziennej dla 50 osób.

Oferta usług kierowana jest przede wszystkim do osób, które mają trudności z samodzielnym przezwyciężeniem trudnych sytuacji życiowych, w tym w odnalezieniu się w środowisku rodzinnym i społecznym. Dom zapewnia także postępowanie rehabilitacyjne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika.

Osobami uprawnionymi do korzystania z oferty Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie są:

- osoby z diagnozą zaburzeń psychicznych,
- osoby niepełnosprawne intelektualnie.

Wniosek o wydanie skierowania do Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie osoba zainteresowana składa do właściwego ośrodka pomocy społecznej. Wniosek ten wraz z wymaganymi dokumentami przekazywany jest do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach celem rozpatrzenia i wydania skierowania oraz ustalenia lub zwolnienia z odpłatności za korzystanie z usług ośrodka, w formie decyzji administracyjnej.

Obsługa finansowa Środowiskowego Domu Samopomocy, należy do kompetencji Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach. Odpłatność za korzystanie z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie określona w decyzjach o odpłatności przekazywana jest bezpośrednio ze Środowiskowego Domu Samopomocy na rachunek bankowy Starostwa Powiatowego w Gliwicach. Na konto Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpływają jedynie zaległości w dokonywaniu opłat uzyskane w wyniku egzekucji administracyjnej, które również przekazywane są na rachunek bankowy Starostwa.

W przypadku wolnych miejsc do Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie mogą być kierowane także osoby spoza Powiatu Gliwickiego. Warunkiem wydania skierowania dla tych osób jest porozumienie zawarte z jednostkami lokalnego samorządu terytorialnego dotyczące przyjęcia do realizacji zadań – zapewnienie specjalistycznych usług w Środowiskowym Domu Samopomocy w Knurowie.

W 2015 r. na podstawie porozumienia Nr ZD11/0717/42-20/2563 z dnia 14 października 2011 r. powierzono Powiatowi Gliwickiemu przez Miasto Gliwice do realizacji zadanie publiczne polegające na zapewnieniu specjalistycznych usług opiekuńczych na rzecz osób upośledzonych umysłowo – z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie korzystało 8 mieszkańców Gliwic.

W dniu 18.12.2015 r., w wyniku rozstrzygniętego konkursu została podpisana przez Powiat Gliwicki umowa:

1) WOK.032.113.2015.WZS – o powierzenie realizacji zadania publicznego pod nazwą: „Prowadzenie ośrodka wsparcia – Środowiskowego Domu Samopomocy dla 50 osób z zaburzeniami psychicznymi, na terenie Powiatu Gliwickiego”.

Umowa została podpisana z Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych – Środowiskowy Dom Samopomocy z siedzibą w Knurowie przy ul. Szpitalnej 29, na okres od dnia 01 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Tabela: Dane dotyczące Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie.

Liczba miejsc pobytu dziennego	Liczba uczestników ogółem	Liczba wydanych decyzji kierujących	Nowe osoby	Rezygnacje
50	50	93	5	2

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

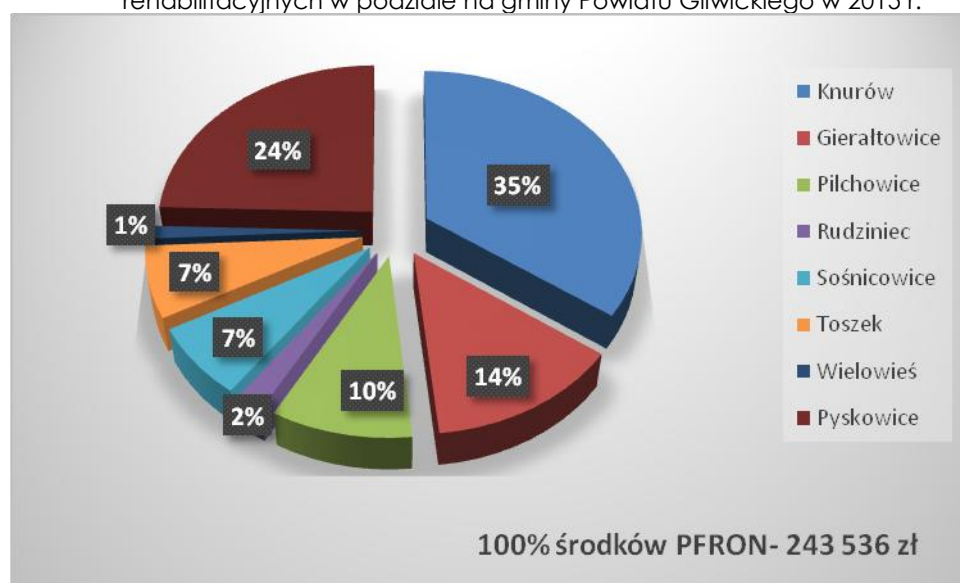
Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej w 2015 r.

Lp.	Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowana
1.	Likwidacja barier architektonicznych	6	2 rezygnacje z realizacji wniosku przed jego rozpatrzeniem oraz 1 rezygnacja po podpisaniu umowy, 1 zgon wnioskodawcy	2	33 961,00 zł
2.	Likwidacja barier w komunikowaniu się	10	3 rezygnacje	7	8 635,00 zł
3.	Likwidacja barier technicznych	13	2 rezygnacje, 1 negatywne rozpatrzenie, 1 zgon wnioskodawcy	9	16 100,00 zł
4.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	343	96	247 osoby (w tym 106 opiekunów)	243 536,00 zł
5.	Dofinansowanie zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny, środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne	363	72 wnioski na zaopatrzenie w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne, na sprzęt rehabilitacyjny 1 wniosek rozpatrzony negatywnie, 1 rezygnacja po podpisaniu umowy oraz 1 negatywne rozpatrzenie wniosku w związku z nieuzupełnieniem niezbędnej dokumentacji	276 wniosków na zaopatrzenie w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne oraz 12 umów na sprzęt rehabilitacyjny	209 453,05 zł 13 824,40 zł
6.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	2	0	2	9 886,00 zł
7.	Dofinansowanie działalności warsztatów Terapii Zajęciowej	2 Warsztaty	-	86 uczestników	1 318 896,00 zł
Razem					1 854 291,45 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach z 2015 r.

Podział środków finansowych PFRON na powyższe zadania został przedstawiony w formie wykresów, uwzględniających procentowy udział mieszkańców poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego w wykorzystaniu tych środków.

Wykres: Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 r.

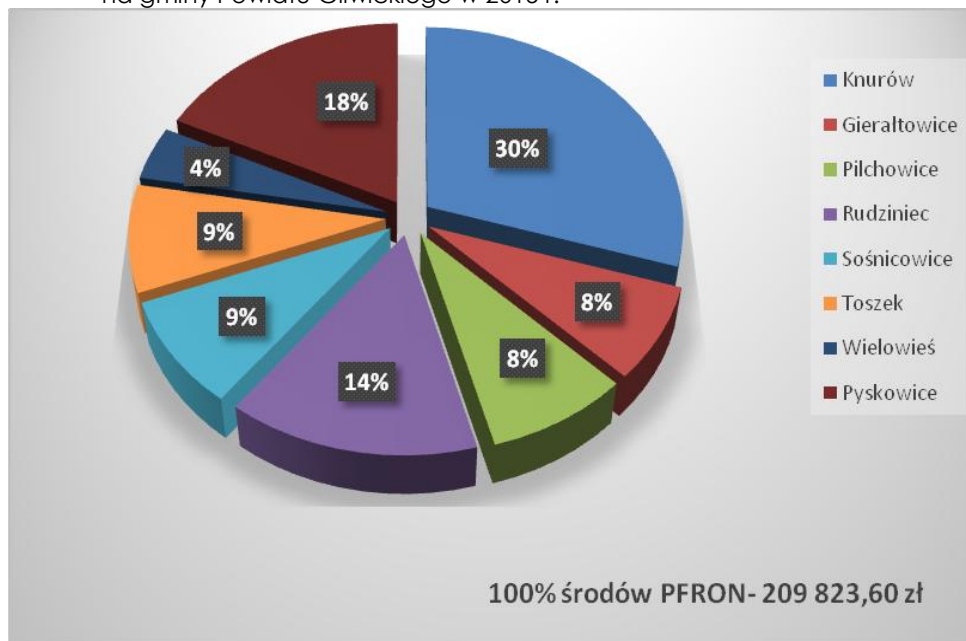

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

W roku 2015 złożone zostały 343 wnioski o dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Z dofinansowania skorzystało 247 osób niepełnosprawnych, w tym 30 dzieci. W związku z wykorzystaniem środków finansowych 96 osób niepełnosprawnych nie otrzymało dofinansowania.

Mając na uwadze bardzo duże zainteresowanie osób niepełnosprawnych uczestnictwem w turnusie rehabilitacyjnym po raz pierwszy zmuszeni byliśmy do wprowadzenia ograniczenia corocznej możliwości skorzystania z turnusu dzieci oraz ich opiekunów. Jednakże w miesiącu lipcu, po otrzymaniu dodatkowych środków finansowych PFRON zwiększona została kwota na realizację tego zadania o 13 550, zł, co umożliwiło dofinansowanie 6 dzieciom wraz z opiekunami uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.

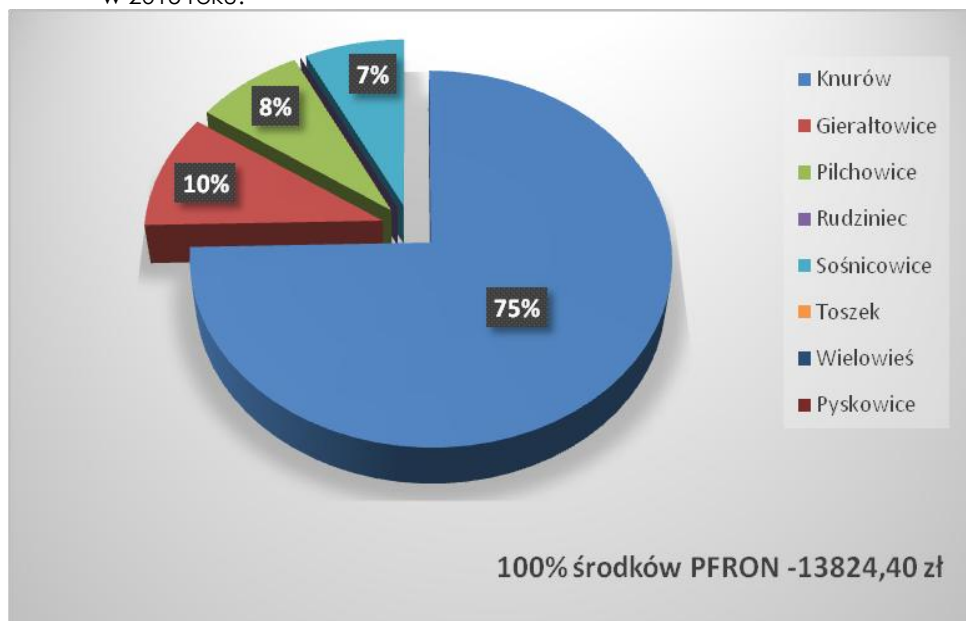
Wykres: Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

W roku 2015 na dofinansowanie zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne złożono 348 wniosków, z czego dofinansowano 276 wniosków na kwotę 209 453,05zł. Pozostałe 72 wnioski nie zostały dofinansowane z powodu wykorzystanych środków finansowych PFRON.

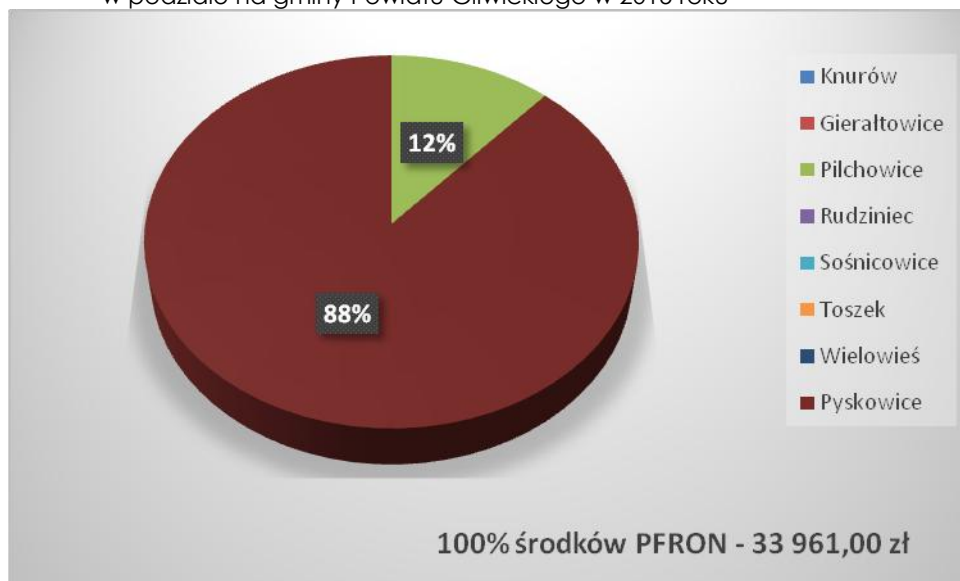
Wykres: Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 roku.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

W 2015 r. na dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny złożonych zostało 15 wniosków. Dofinansowanie otrzymało 12 osób na łączną kwotę 13 824,40 zł. Jeden ze złożonych wniosków został rozpatrzony negatywnie, jeden pozostał bez rozpatrzenia, z powodów niedopełnienia warunków formalnych. Jeden wnioskodawca zrezygnował z realizacji umowy, po jej podpisaniu.

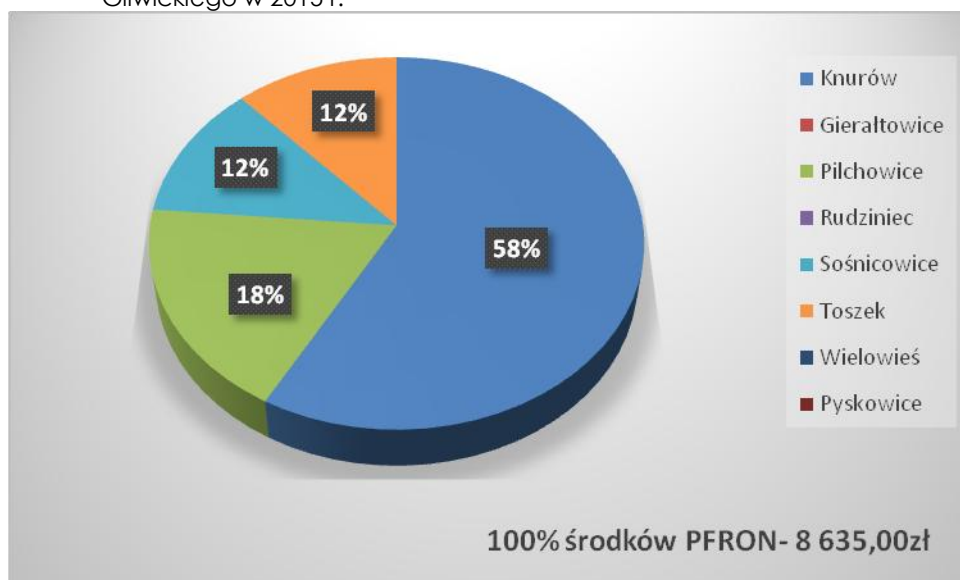
Wykres: Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych indywidualnych osób niepełnosprawnych w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 roku

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

Na likwidację barier architektonicznych złożonych zostało 6 wniosków, z czego 2 osoby zrezygnowały z realizacji wniosku przed jego rozpatrzeniem, jedna osoba zrezygnowała z realizacji wniosku po podpisaniu umowy a jedna osoba zmarła, 2 umowy zostały zrealizowane na łączną kwotę 33 961,00 zł, w tym jedna umowa dotyczyła dofinansowania zakupu i montażu podnośnika dla dziecka niepełnosprawnego zamieszkałego w Pyskowicach w wysokości 30 000 zł.

Wykres: Dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 r.

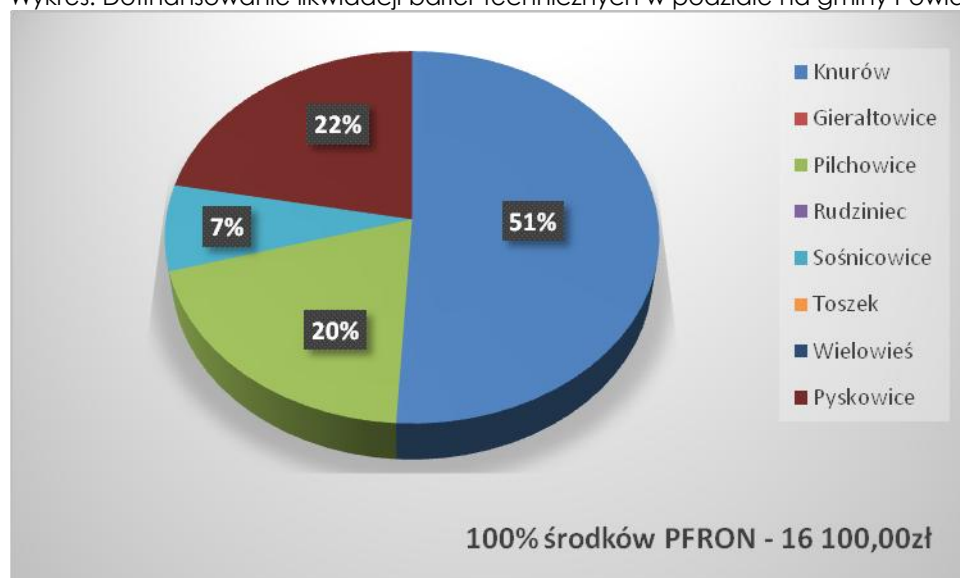

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

Na likwidację barier w komunikowaniu się złożonych zostało 10 wniosków, z czego 3 osoby zrezygnowały z realizacji wniosku. 7 osób podpisało i zrealizowało umowy na łączną kwotę 8 635,00 zł.

Wykres: Dofinansowanie likwidacji barier technicznych w podziale na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 r.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

Na likwidację barier technicznych złożonych zostało 13 wniosków, z czego 9 osób podpisało i zrealizowało umowy na łączną kwotę – 16 100,00 zł. 2 osoby zrezygnowały, 1 osoba zmarła przed rozpatrzeniem wniosku, 1 wniosek został rozpatrzony negatywnie.

W ramach zadania sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych zrealizowane zostały dwa wnioski organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 9 886,00 zł. Wnioski złożyły poniższe organizacje:

- Polski Związek Niewidomych, Koło w Gliwicach, zorganizował wyjazd do Szklarskiej Poręby pt. „Poza horyzont – aktywny niewidomy” dla 13 osób niepełnosprawnych oraz 7 opiekunów. Głównym celem wyjazdu było poszerzenie wiedzy w temacie znajomości nowego terenu, wzmocnienie samodzielności i samowystarczalności itp., mającej na celu odciążenie rodziny oraz osób trzecich od stałej opieki.
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Knurowie zorganizowało wycieczkę pt. „U podnóża Karkonoszy” dla 29 osób niepełnosprawnych oraz 23 opiekunów. Celem wycieczki było podjęcie aktywności fizycznej i intelektualnej oraz poznanie ciekawych miejsc, np. Zamku w Książu oraz Huty Szkła Kryształowego „Julia w Piechocicach”.

Dofinansowanie kosztów tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Uczestnictwo osób z niepełnosprawnością w zajęciach terapeutycznych prowadzonych w warsztatach terapii zajęciowej jest jedną z form aktywizacji zawodowej i społecznej.

W Powiecie Gliwickim funkcjonują dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej, które prowadzone są przez organizacje pożytku publicznego.

1. Warsztaty Terapii Zajęciowej Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie, ul. Szpitalna 29, prowadzone przez Caritas Archidiecezji Katowickiej – **dla 50 osób** w tym 4 mieszkańców Powiatu Rybnickiego oraz 1 mieszkaniec Powiatu Mikołowskiego.
2. Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia „Tęcza” w Pyskowicach ul. Wojska Polskiego 3, prowadzone przez Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” z siedzibą w Bycinie ul. Pyskowska 8a – **dla 36 osób**.

W pierwszym półroczu 2015 r. dofinansowanie działalności WZ ze środków PFRON wynosiło **1 272 456,00 zł**, co w przeliczeniu na jednego uczestnika dało roczny koszt w wysokości **14 796,00 zł**.

W lipcu 2015 r. kwota środków PFRON przypadających wg algorytmu na realizację zadań powiatu została zwiększona do wysokości 1 964 766 zł. W związku z tym zwiększone zostały środki PFRON na działalność WZ do kwoty **1 318 896,00 zł**. W przeliczeniu na jednego uczestnika roczny koszt wyniósł **15 336,00 zł (90%)** oraz **1 704,00 zł (10%)**.

Tabela: Wykaz kwot wydatkowanych w 2015 r. na współfinansowanie WTZ funkcjonujących na terenie Powiatu Gliwickiego.

Wyszczególnienie	Liczba uczestników w 2015 r.		Roczny koszt utrzymania 1 uczestnika w 2015 r.		Ogółem utrzymanie uczestnika w 2015 r. 100 %	Ogółem środki wydatkowane	
	Mieszkańcy Powiatu Gliwickiego	Mieszkańcy innych Powiatów	Środki PFRON 90%	Środki Powiatu 10 %		Środki PFRON 90 %	Środki własne Powiatu 10 %
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Knurowie	45	5	15 336,00 zł	17 04,00 zł	17 040,00 zł	766 800,00 zł	85 200,00 zł
Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pyskowicach	36	0	15 336,00 zł	17 04,00 zł	17 040,00 zł	552 096,00 zł	61 344,00 zł
łącznie	81	5				1 318 896,00 zł	146 544,00 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 roku.

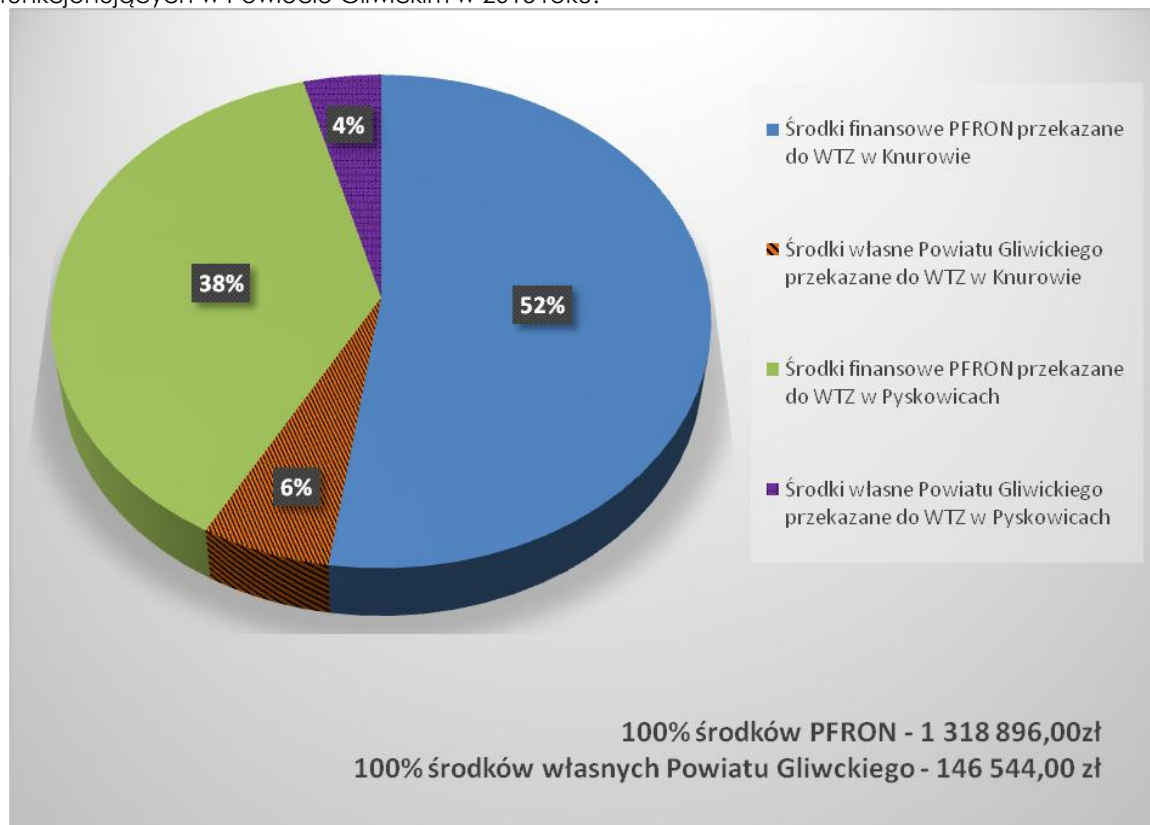
Należy zaznaczyć, że Powiat Rybnicki oraz Powiat Mikołowski których mieszkańcy uczestniczą w WTZ w Knurowie, na mocy zawartych porozumień, ponoszą koszty ich uczestnictwa ze środków własnych (10%). Ponadto Powiat Gliwicki ponosi koszty ze środków własnych, uczestnictwa 8 naszych mieszkańców w WTZ spoza Powiatu.

W zajęciach terapeutycznych prowadzonych w Warsztatach Terapii Zajęciowej w 2015 r. uczestniczyło łącznie 89 mieszkańców Powiatu Gliwickiego, w tym:

- 81 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie Powiatu Gliwickiego,
- 8 osób uczestniczyło w WTZ działających na terenie innych powiatów w tym:
  - 1 osoba w Powiecie Rybnickim, 7 osób w Gliwicach.

Koszt utrzymania uczestników w warsztatach terapii zajęciowej przedstawia poniższy wykres.

Wykres: Podział środków finansowych przekazywanych na uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej funkcjonujących w Powiecie Gliwickim w 2015 roku.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach 2015 r.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej od 01 stycznia 2008 roku realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach. W roku sprawozdawczym do dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach została przyznana kwota w wysokości 110 000,00 zł.

Zadania oraz wysokość środków PFRON na ich realizację zawarte są w poniższej tabeli.

Tabela: Zadania oraz wysokość środków PFRON na ich realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej.

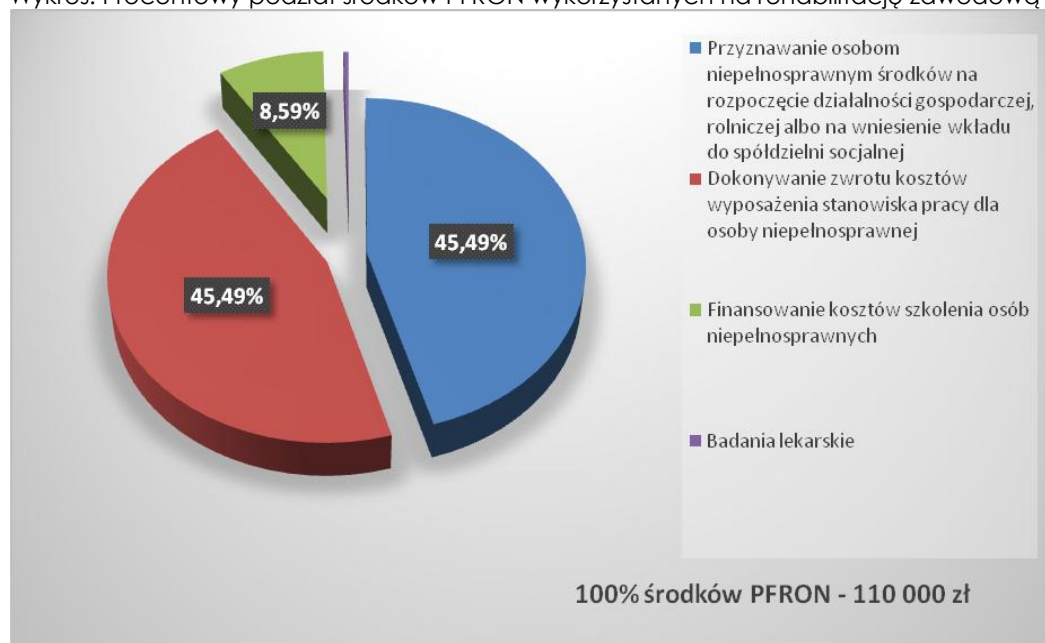
L.p.	Nazwa zadania	Kwota planowana w 2015 r.	Kwota wydatkowana w 2015 r.	Liczba osób objętych aktywizacją
1.	Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	50 000,00 zł	50 000,00 zł	1
2.	Dokonywanie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	50 000,00 zł	50 000,00 zł	1
3.	Finansowanie kosztów szkolenia osób niepełnosprawnych	9 500,00 zł	9 444,00 zł	4
4.	Badania lekarskie o których mowa w : - ust. 2 ust 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, - art. 11 ust 2 pkt 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.	500,00 zł	459,00 zł	4
Razem		110 000,00 zł	109 903,00 zł	10

Źródło: Sprawozdanie PUP w Gliwicach za 2015 r.

Zaplanowane środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej zostały wykorzystane w kwocie 109 903,00zł co stanowi 99,91 % przyznanych środków finansowych PFRON.

Wykorzystanie środków finansowych przedstawione zostało w poniższym diagramie.

Wykres: Procentowy podział środków PFRON wykorzystanych na rehabilitację zawodową w 2015 r.

Źródło: Sprawozdanie PUP w Gliwicach za 2015 r.

Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Jednym z głównych zadań Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych PCPR w Gliwicach jest upowszechnianie informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań w celu zwiększenia świadomości społeczeństwa lokalnego w tym zakresie.

Informacje w zakresie praw i uprawnień osobom z niepełnosprawnością udzielane są indywidualnie przez adwokata zatrudnionego przez PCPR w Gliwicach oraz pracowników Zespołu ds. Osób Niepełnosprawnych w trakcie spotkań indywidualnych oraz telefonicznie.

W celu dotarcia do jak najszerszej rzeszy osób zainteresowanych wsparciem i pomocą współpracujemy z Ośrodkami Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Gliwickiego.

Osoby niepełnosprawne mające dostęp do Internetu wszelkie informacje dotyczące możliwości skorzystania z przysługujących uprawnień – w tym dofinansowania ze środków PFRON mogą znaleźć na stronie internetowej PCPR w Gliwicach: www.pcpr-gliwice.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej: <http://bip.pcprgliwice.powiatgliwicki.finn.pl/>.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Rada jest organem opiniodawczo – doradczym w sprawach dotyczących niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Gliwickiego.

W 2015 r. Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych Powiatu Gliwickiego zaopiniowała:

- propozycję uchwały w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację w 2015 roku,
- zasady rozpatrywania przez PCPR w Gliwicach wniosków o dofinansowanie ze środków PFRON w 2015 roku,
- 3 propozycje zmian uchwały w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych i wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację w 2015 roku.

W związku z rezygnacją Przewodniczącego Rady Powiatowej złożoną w marcu 2015 r. konieczne było uzupełnienie jej składu. Zarządzeniem Nr 27/2015 Starosty Gliwickiego z dnia 27 marca 2015 r. skład Rady został uzupełniony.

W drugiej połowie 2015 roku zakończyła się kadencja działalności Rady. W związku z powyższym Zarządzeniem Nr 65/2015 Starosty Gliwickiego z dnia 8 grudnia 2015 roku powołana została Rada na lata 2015-2019. Członkowie reprezentują niżej wymienione podmioty:

- Urząd Miasta w Pyskowicach,
- Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością w Knurowie,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Knurowie,
- Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gmin Powiatu Gliwickiego „Moja Gmina, Nasz Powiat” w Gliwicach,
- Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „JA-TY-MY” w Pyskowicach.

PROJEKTY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH

1. Projekt systemowy „Dobry start w samodzielność” (program 1,5 roczny 01.01.2014-30.06.2015)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w 2015 roku zakończyło realizację 1,5 rocznego projektu systemowego „Dobry start w samodzielność”, który był realizowany w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 30 czerwca 2015 roku i był współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Priorytetu VII, Działania 7.1, Poddziałania 7.1.2.

W 2015 roku kontynuowano i zakończono następujące stacjonarnie szkolenia:

- **Trening motywacyjno-aktywizacyjny (przeprowadzono 24 godziny edukacyjne)**
  - zajęcia adresowane dla 60 osób w 4 grupach po 24 h edukacyjnych spotkań grupowych każda.
- **Trening rozwoju osobistego (przeprowadzono 24 godziny edukacyjne)**
  - zajęcia adresowane dla 60 osób w 4 grupach po 24h ed. spotkań grupowych każda.
- **Kurs języka angielskiego, niemieckiego, hiszpańskiego i włoskiego – 36 godzin/uczestnika**
  - realizowane indywidualnie w miejscu zamieszkania uczestnika,
  - przeszkolono 25 osób x 36h, co łącznie dało 900h zajęć.
- **Kurs komputerowy – 32 godzin/uczestnika**
  - realizowany grupowo dla 25 osób na trzech poziomach zaawansowania,
  - wymiar godzinowy programu dla 1 uczestnika wyniósł 32h edukacyjnych.
- **Kurs prawa jazdy kat. „B”**
  - przeszkolono 13 osób w tym 8 osób niepełnosprawnych.

Całościowe sprawozdanie z realizacji projektu za lata 2014 – 2015 zostało przekazane do Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach w dniu 25 sierpnia 2015 r.

2. Aktywny Samorząd.

30 kwietnia 2013 r. Powiat Gliwicki podpisał z Oddziałem Śląskim PFRON w Katowicach umowę na realizację przez PCRP w Gliwicach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. W związku z tym w 2015 roku Powiat Gliwicki otrzymał kwotę w wysokości 153 538,83 zł z przeznaczeniem na realizację poniższych zadań:

Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

- a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
  - Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
- b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
  - Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
- c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
  - Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
  - Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
  - Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości),
- d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

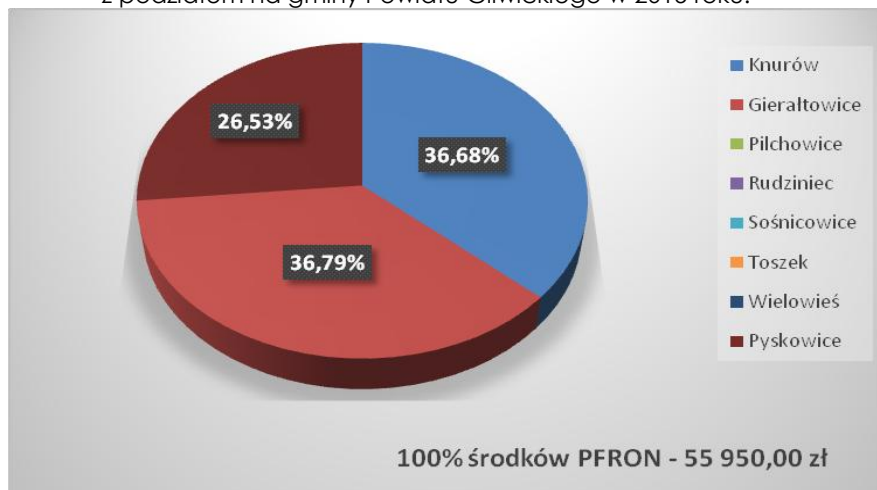
Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Tabela: Obszary zadań dofinansowanych w ramach pilotażowego programu Aktywny Samorząd

Lp.	Obszar programu	Ilość złożonych wniosków	Wnioski rozpatrzone negatywnie	Wnioski rozpatrzone pozytywnie	Kwota wydatkowanych
1.	A Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,	1	1 - ze względów formalnych	-	-
2.	B Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1	-	1	2 000,00 zł
3.	C Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,	1	0	1	2 000,00 zł
4.	C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości	4	1 - oceniony przez Eksperta PRFON	3	39 623,55 zł
5.	C Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości)	0	0	0	0
6.	D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	0	0	0	0
7.	Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	29	3	26	95 586,00 zł
Kwota wydatkowana w 2015 r.					139 209,55 zł

Źródło: Dane własne PCPR w Gliwicach w 2015 r.

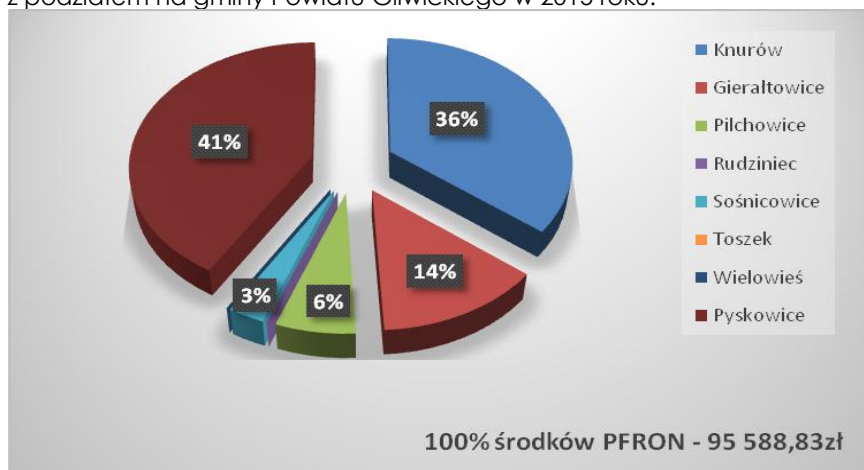
Wykres: Wykorzystane środki finansowe w ramach Modułu I pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” z podziałem na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 roku.

Źródło: Dane własne PCPR w Gliwicach w 2015 r.

W ramach Modułu I łącznie podpisano i zrealizowano 5 umów na kwotę 43 623,55 zł, z czego trzy z podpisanych umów dotyczyły dofinansowania zakupu protez kończyn dolnych, w których zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne. Zakup protez na tak wysokim poziomie technicznym nie byłby możliwy bez wsparcia finansowego z powyższego Programu.

Wykres: Wykorzystane środki finansowe w ramach Modułu II pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” z podziałem na gminy Powiatu Gliwickiego w 2015 roku.

Źródło: Dane własne PCPR w Gliwicach w 2015 roku.

W ramach Modułu II podpisano 26 umów na łączną kwotę 95 586,00 zł. W porównaniu z poprzednimi latami wzrasta liczba wnioskodawców zainteresowanych udziałem w programie. Niepełnosprawni studenci deklarują, że bez pomocy finansowej z programu nie byłoby w stanie podjąć nauki na wyższych uczelniach.

KONTROLE PRZEPROWADZONE W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ USTAWY O REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ ORAZ ZATRUDNIANIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 5/2015 Dyrektora PCPR w Gliwicach przeprowadzono w 2015 r. zewnętrzne kontrole.

1. Dom Pomocy Społecznej Dom Pomocy Społecznej „Caritas” Diecezji Gliwickiej dla osób starszych w Wiśniczach
2. Warsztat Terapii zajęciowej Stowarzyszenia „Tęcza” w Pyskowicach, ul. Wojska Polskiego 3
3. Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Katowickiej w Knurowie, ul. Szpitalna 29 (Coroczne przeprowadzanie kontroli w Warsztatach Terapii Zajęciowej jest wymogiem art.1b ust. 6a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721 ze zm.)

Z przeprowadzonych kontroli sporządzono protokoły pokontrolne i wydano zalecenia do realizacji. W zdecydowanej większości zalecenia zostały już wykonane.

WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI I FUNDACJAMI

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami:

- **działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych:**

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach na wielu obszarach wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym współpracuje z organizacjami pozarządowymi.

W szczególności współpraca ta dotyczy niżej wymienionych organizacji:

1. Stowarzyszenie Środowisk Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół JA-TY-MY w Pyskowicach, ul. Sikorskiego 12,
2. Ośrodek Matka Boża Uzdrawienie Chorych w Knurowie przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Szpitalna 29,
3. Polski Związek Niewidomych, Koło w Gliwicach, ul. Zwycięstwa 1/ 2,
4. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym i Psychicznym „POMOST” w Kuźni Nieborowskiej, ul. Knurowska 13,
5. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Nadzieja” w Sośnicowicach, ul. Kozielska 1,
6. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną w Knurowie, ul. Szpitalna 8,
7. Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i osób z Upośledzeniem Umysłowym, oddział Pyskowice, ul. Wojska Polskiego 42/8
8. Stowarzyszenie Integracji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „Tęcza” prowadzące Warsztaty Terapii Zajęciowej w Pyskowicach z siedzibą w Bycinie, ul. Pyskowska 8a,
9. Fundacja Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Promyczek” w Knurowie, ul. Kapelanów Wojskowych 2.
10. Śląskie Stowarzyszenie Integracyjne „Otwarty Dom”, w Pilchowicach ul. Damrota 7,
11. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „Nadzieja” w Sośnicowicach, ul. Kozielska 1,
12. Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym i Chorych Psychicznie „Pomost” w Kuźni Nieborowskiej, ul. Knurowska 13.

Współpraca dotyczy ograniczania skutków niepełnosprawności członków tych organizacji, w tym także działalności zmierzającej do zapewnienia równego dostępu do zatrudnienia osobom niepełnosprawnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez brak możliwości dostępu do otwartego rynku pracy. Dodatkowo w związku z wygaśnięciem kadencji Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych w roku 2015 organizacje pozarządowe miały możliwość złożenia kandydatur swoich członków do Rady.

- **działającymi na rzecz pieczy zastępczej:**

W roku sprawozdawczym 2015 r. nadal funkcjonowała nieformalna grupa wspierających się wzajemnie rodzin zastępczych skupionych wokół Stowarzyszenia „Gniazdo” w Świbiu, prowadzona przez zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Na spotkania organizowane przez niniejszą grupę zapraszani są pracownicy Centrum.

Jak co roku, również w 2015 r. grupa zorganizowała „Święto Truskawki” a także „Mikołajkowe robienie stroików”, w których uczestniczyły różne rodziny zastępcze z Powiatu Gliwickiego oraz zaproszeni goście spoza Powiatu.

W 2015 r. dzięki nawiązaniu przez PCPR w Gliwicach kontaktu z przedstawicielami Firmy MARCO z Gliwic, jedna z zawodowych rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego z naszego powiatu otrzymała nowy plac zabaw dla dzieci, który powstał w ogrodzie koło domu rodziny. Koszt sfinansowania budowy placu zabaw w całości pokryła Firma MARCO.

W 2015 r. kontynuowana była współpraca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z Fundacją Świętej Rity z Gliwic. Wolontariusze Fundacji udzielali wsparcia poszczególnym rodzinom w zakresie opieki nad dziećmi oraz udzielali korepetycji z różnych przedmiotów szkolnych.

Ponadto wspólnie z Fundacją Rodzinnej Opieki Zastępczej „Nasz Dom Zastępczy” z Paczyny w 2015 r. zorganizowane zostały obchody ogólnopolskiego Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, w którym uczestniczyły rodziny zastępcze z Powiatu Gliwickiego oraz zaproszeni goście. Święto to miało charakter pikniku i odbyło się właśnie pod nazwą, tj. „Świętowanie na polanie”.

Uczestnicy, w szczególności dzieci brały udział w zaplanowanych przez pracowników Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej grach i zabawach na świeżym powietrzu, a dorośli mogli oddać się pasjonującym rozmowom i wspomnieniom. Podczas obchodów ogłoszony został konkurs na rodzinny plakat przedstawiający świętowanie na polanie. Przygotowane prace zachwycały kreatywnością i oryginalną interpretacją.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W GLIWICACH

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w oparciu o art. 19 pkt 17 Ustawy o pomocy społecznej, zobowiązane jest do sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej Wojewodzie Śląskiemu.

Sprawozdawczość przekazywana jest w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).

Sprawozdania sporządzane są:

Kwartalnie	Półrocznie	Rocznie
<ul style="list-style-type: none"> - Meldunek kwartalny MK1/MK2, - Zbiory centralne programu SI Pomost, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej, społecznej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych.	<ul style="list-style-type: none"> - MPiPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe, - Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> - MPiPS-05, - Ocena zasobów pomocy społecznej, - Przemoc w rodzinie, - MPiPS-03, - Składki zdrowotne, - Składki emerytalno-rentowe.

Największe trudności sprawia Ocena zasobów pomocy społecznej i sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, ze względu na konieczność wprowadzania dużej ilości danych oraz ich wielopłaszczyznowości.

Sporządza się także sprawozdania jednorazowe w terminach ustalonych przez Śląski Urząd Wojewódzki, których terminy wykonania określone przez ŚUW bywają kilkugodzinne.

Pozostała sprawozdawczość dotyczy sprawozdań wykonywanych do Głównego Urzędu Statystycznego.

W zakresie sprawozdawczości współpraca z Wydziałem Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach dotyczy:

- Miesięcznego przekazywania zweryfikowanych informacji o liczbie osób korzystających z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Knurowie wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca,
- Miesięcznego weryfikowania pod względem merytorycznym tabeli: „Informacja o domach pomocy społecznej” wg. stanu na ostatni dzień każdego miesiąca.

WYKAZ POTRZEB POWIATU GLIWICKIEGO W ZAKRESIE REALIZACJI ZADAŃ Z POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Dążenie do zwiększenia dostępu do bezpłatnej rehabilitacji osobom z niepełnosprawnością.
2. Podejmowanie działań w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnością szerokiego dostępu do otwartego rynku pracy poprzez rozwój wspomaganego zatrudnienia (np. poprzez osobistego asystenta zawodowego).
3. Poszukiwanie możliwości stworzenia Zakładu Aktywności Zawodowej we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
4. Umożliwienie dorosłym osobom z niepełnosprawnością, będących pod opieką rodziców, czasowego pobytu i opieki w ośrodku wsparcia lub udzielenia innej formy opieki w trakcie nieobecności ich opiekuna w domu (pobyt w szpitalu, pilny wyjazd poza miejsce zamieszkania).
5. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w celu pozyskiwania nowych kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka – w obecnej chwili liczba kandydatów na rodziny niezawodowe znacząco zmniejsza się.
6. W związku ze stałym poszerzaniem zadań PCPR w Gliwicach, zwiększa się potrzeba poszerzenia bazy lokalowej Centrum:
  - dużym utrudnieniem jest brak poczekalni dla klientów Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, a także zbyt mała liczba pomieszczeń, co utrudnia racjonalne wykorzystanie czasu pracy zatrudnionych specjalistów oraz nie zapewnia intymności w trakcie udzielanej pomocy;
  - w celu zapewnienia większego komfortu usług, konieczne jest zwiększenie liczby pomieszczeń dla organizatora pieczy zastępczej przeznaczonych do bezpośredniej pracy z rodziną i dzieckiem.

SPRAWOZDANIE ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ Z EFEKTÓW PRACY W 2015 r.

CZĘŚĆ I

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

1. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.

W roku 2015 pod opieką PCPR w Gliwicach funkcjonowały **127 rodziny** sprawujące rodzinną pieczę zastępczą, w których wychowywało się **194 dzieci** (stan na dzień 31.12.2015 r.). Wśród nich spokrewnionych rodzin zastępczych było **79** (w których wychowywało się 109 dzieci), niezawodowych rodzin zastępczych **41** (w których wychowywało się 50 dzieci), **4** zawodowe rodziny zastępcze, w tym **2** pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (w których wychowywało się 15 dzieci) i **3** rodzinne domy dziecka sprawujące opiekę nad 20 dzieci.

W omawianym okresie w Powiecie Gliwickim powstało **11** nowych rodzin zastępczych, w tym 4 rodziny zastępcze spokrewnione i 7 rodzin zastępczych niezawodowych.

W okresie sprawozdawczym **27** dzieci opuściło rodzinną pieczę zastępczą z następujących powodów:

- usamodzielnienie się wychowanków rodziny zastępczej – 8 wychowanków,
- umieszczenie w innej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – 2 dzieci,
- umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej – 3 dzieci,
- adopcja – 1 dziecko,
- powrót pod opiekę rodziców naturalnych – 6 dzieci,
- inny powód - 7 dzieci.

Tabela: Rodzinne formy pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w 2015 r.

Rodzaj rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewnione rodziny zastępcze	79	109
Niezawodowe rodziny zastępcze	41	50
Zawodowe rodziny zastępcze	2	6
Zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne	-	-
Zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	2	9
Rodzinny dom dziecka	3	20
Ogółem	127	194

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

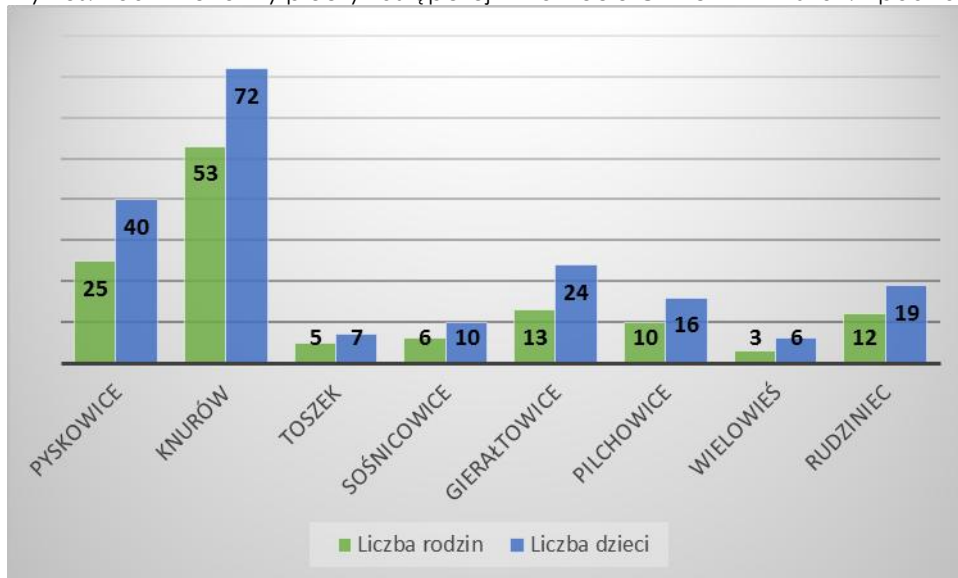
Szczegółowy wykaz rodzinnych form pieczy zastępczej i dzieci umieszczonych w nich na terenie Powiatu Gliwickiego przedstawiają poniższa tabela i wykres.

Tabela: Rodzinne formy pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w 2015 r. z podziałem na gminy.

Gminy Powiatu Gliwickiego	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Pyskowice	25	40
Sośnicowice	6	10
Toszek	5	7
Knurów	53	72
Gierałtówice	13	24
Pilchowice	10	16
Wielowieś	3	6
Rudziniec	12	19
Ogółem	127	194

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Wykres: Rodzinne formy pieczy zastępczej w Powiecie Gliwickim w 2015 r. z podziałem na gminy.

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Począwszy od stycznia 2012 r., zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

„Ust. 9. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki (...) w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Ust. 10 W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki (...) w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej – średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.”

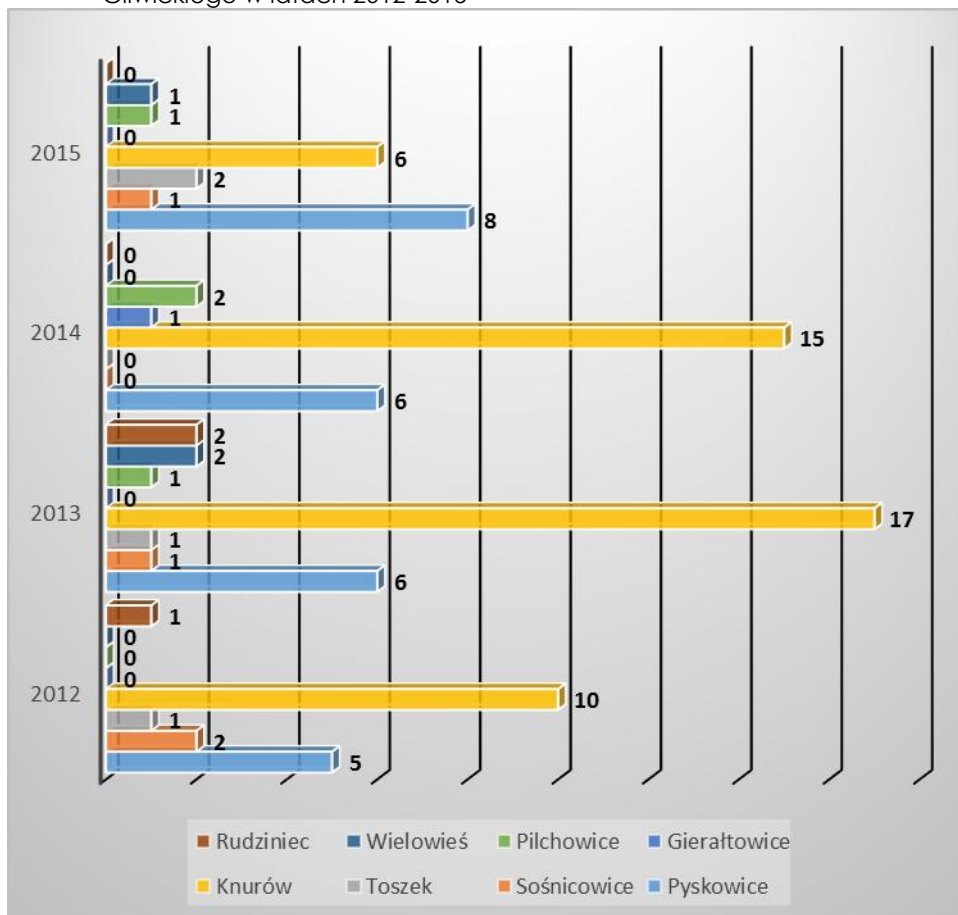
Poniższe zestawienia przedstawiają rozkład dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej z poszczególnych gmin Powiatu Gliwickiego w latach 2012-2015.

Tabela: Wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pochodzących z poszczególnych Gmin Powiatu Gliwickiego w latach 2012-2015

Gminy Powiatu Gliwickiego	2012	2013	2014	2015	Ogółem
Pyskowice	5	6	6	8	25
Sośnicowice	2	1	-	1	4
Toszek	1	1	-	2	4
Knurów	10	17	15	6	48
Gierałtówce	-	-	1	-	1
Pilchowice	-	1	2	1	4
Wielowieś	-	2	-	1	3
Rudziniec	1	2	-	-	3

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Wykres: Wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pochodzących z poszczególnych Gmin Powiatu Gliwickiego w latach 2012-2015

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

2. Pełnoletni wychowankowie pozostający nadal w rodzinach zastępczych:

Zgodnie z art. 37 ust. 1 i 2 Ustawy: „Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo placówce opiekuńczo-wychowawczej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka albo dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.”

W myśl ww. przepisu w 2015 r. z tego typu wsparcia skorzystało **39** wychowanków pozostających w **38** rodzinach zastępczych.

3. Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób sprawujących pieczę zastępczą.

Szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących się rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę odbywa się w miarę potrzeb w ramach Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej lub Zespołu Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W bieżącym roku przeprowadzono 1 szkolenie mające na celu podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych spokrewnionych, w którym uczestniczyło **6 osób**. Szkolenie prowadzone było według scenariusza przygotowanego przez pracowników Centrum i odbyło się w Sali Zarządu Powiatu Gliwickiego w Starostwie Powiatowym w Gliwicach. Uczestnicy otrzymali wiedzę z zakresu ogólnego funkcjonowania rodzin zastępczych, problemów prawnych oraz psychologicznych aspektów opiekuńczo-wychowawczych.

W 2015 r. pracownicy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zorganizowali szkolenia skierowane do rodzin zastępczych działających na terenie Powiatu Gliwickiego, pt. „Im więcej do mnie mówisz, tym mniej mnie to obchodzi – język współpracy międzypokoleniowej”. W szkoleniach udział wzięły łącznie **34 osoby**. Podczas warsztatów uczestnicy mieli możliwość podzielenia się swoimi osobistymi doświadczeniami, jednocześnie wzbogacając swój warsztat wychowawczy. Szkolenie prowadzone było według scenariusza przygotowanego przez pracowników Centrum i odbywało się w dwóch terminach, tj. 21.11.2015 r. i 05.12.2015 r. Pierwsze zorganizowane zostało w siedzibie Centrum Terapii Systemowej i Pomocy

Psychologicznej DIADA w Gliwicach. Kolejne odbyło się w Ośrodku MB Uzdrawienie Chorych Caritas w Knurowie.

4. Terapia i poradnictwo dla rodzin zastępczych.

Poradnictwo i terapia dla rodzin zastępczych i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej prowadzona jest w PCPR w Gliwicach przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej.

W 2015 r. udzielono ogółem **275 konsultacji dla 120 osób z rodzin zastępczych**, w tym **191 konsultacji dotyczyło dzieci** umieszczonych w rodzinach zastępczych (czternaścioro z nich zostało objętych terapią). Osoby sprawujące pieczę zastępczą mają zapewnioną możliwość bezpłatnych konsultacji z prawnikiem w PCPR w Gliwicach. Z tego typu wsparcia skorzystało w 2015 r. **4 rodzin zastępczych**.

5. Okresowa ocena sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okresowa ocena sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 11 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dokonywane są na posiedzeniach z udziałem odpowiednio rodziny zastępczej albo prowadzących rodzinny dom dziecka, pedagoga, psychologa, właściwego asystenta rodziny biologicznej dziecka (jeżeli został przydzielony przez OPS), przedstawiciela ośrodka adopcyjnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz z rodzicami dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej.

W omawianym okresie odbyło się **237 posiedzeń**, podczas których dokonano oceny sytuacji **171 dzieci** przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Następnie zgodnie z art. 131 Ustawy sformułowana została pisemna opinia o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, którą skierowano do Sądu Rodzinnego. Łącznie, w 2015 r. PCPR w Gliwicach przekazało **298** opinii do Sądu Rejonowego w Gliwicach.

6. Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy dokonywana jest przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie art. 129-131 ww. Ustawy. Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonywano w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, pedagogiem i psychologiem.

Ocenę przeprowadza się nie później niż przed upływem jednego roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka. Kolejna ocena jest dokonywana po upływie roku od dokonania pierwszej oceny, a następne nie rzadziej niż co 3 lata.

W 2015 r. oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka objęły **33** rodziny zastępcze i prowadzących rodzinny dom dziecka. Wszystkie rodziny uzyskały oceny pozytywne.

7. Zgłaszanie dzieci do adopcji.

W 2015 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach zgłosiło **9** dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do Wojewódzkiego Ośrodka Adopcyjnego. Do adopcji trafiło **1** dziecko.

8. Organizacja opieki nad dziećmi w czasie urlopu, choroby lub zdarzeń losowych dotyczących opiekunów zastępczych.

W czasie urlopu rodziny zastępczej lub prowadzących rodzinny dom dziecka, a także w sytuacji nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka czasowo opieka nad dziećmi umieszczonymi ww. formach rodzinnej pieczy zastępczej może zostać powierzona rodzinie pomocowej. Rodzinę pomocową mogą stanowić osoby pełniące już pieczę zastępczą lub przeszkolone do pełnienia pieczy zastępczej.

W 2015 r. ze wsparcia rodziny pomocowej w okresie swojego pobytu na urlopie skorzystali prowadzący **1** rodzinny dom dziecka. PCPR w Gliwicach przygotował i pokrył koszty zatrudnienia ww. rodziny pomocowej w ramach umów zlecenia. Koszt zatrudnienia rodziny pomocowej w roku 2015 wyniósł 2 400,00 zł.

9. Współpraca z Sądami Rodzinnymi i Prokuraturą.

W 2015 r. Dyrektor oraz upoważnieni przez Dyrektora pracownicy PCPR w Gliwicach uczestniczyli łącznie w **65** rozprawach sądowych związanych ze sprawami opiekuńczymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Sprawy te dotyczyły przede wszystkim wydania lub zmiany zarządzeń opiekuńczych, ustanowienia opieki prawnej oraz ustanowienia pieczy zastępczej.

Kandydaci zgłaszający gotowość do sprawowania pieczy zastępczej.

Działania dotyczące powyższego zadania określa *Procedura kwalifikowania kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach* przyjęta Zarządzeniem Nr 13/2013 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach z dnia 29.11.2013 r.

1. Nabór i kwalifikacja wstępna kandydatów.

W 2015 r. dokonano weryfikacji **6 rodzin** kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Ponadto chęć uzupełnienia kwalifikacji na zawodową rodzinę zastępczą zgłosiła **1 rodzina** zastępcza niezawodowa.

Na zlecenie Sądów Rodziny w 2015 r. rozpoznano możliwość pełnienia funkcji spokrewnionej rodziny zastępczej i zaopiniowano kandydaty dla **9 rodzin**.

2. Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej.

W 2015 r. PCPR w Gliwicach prowadziło działalność konsultacyjno-diagnostyczną, o której mowa w art. 76 ust. 4 pkt 12 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez szczegółowe rozpoznanie sytuacji i warunków osób kandydujących do pełnienia pieczy zastępczej. Następnie osoby, które przeszły pozytywnie wstępną weryfikację, skierowane zostały do odbycia szkolenia organizowanego przez PCPR w Gliwicach.

3. Organizacja szkoleń dla kandydatów w 2015 r.

Zgodnie z art. 43 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR w Gliwicach kieruje kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka na specjalistyczne szkolenie, po przeprowadzeniu oceny pod względem spełniania wymaganych warunków. W 2015 r. zgodnie z umową Nr PCPR/1161/1/2015 z dnia 01.04.2015 r. kandydaci na rodziny zastępcze byli kierowani do Ośrodka Adopcyjnego i Pieczy Zastępczej Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa” w Bytomiu-Stolarzowicach, który przeprowadza stosowne szkolenie. Łączny koszt szkoleń dla ww. kandydatów w roku 2015 wyniósł 11 920,00 zł.

Instytucjonalna piecza zastępcza.

1. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w Powiecie Gliwickim.

W 2015 r. na terenie Powiatu Gliwickiego funkcjonowały dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, i były to:

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego, tj. „Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie, który jest powiatową jednostką organizacyjną, działającą w oparciu o własny statut i regulamin oraz między innymi o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2015 r. w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie przebywało **8** dzieci w wieku od 10 do 18 lat.

W placówce zatrudniony jest Dyrektor oraz wychowawca, a także osoba przyjęta na umowę zlecenie do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich. Sprawy finansowo-księgowe prowadzone są przez PCPR w Gliwicach.

„Rodzinny Dom dla Dzieci” w Paczynie w 2015 r. współpracował z PCPR w Gliwicach w zakresie dokonywania oceny sytuacji dziecka i tworzenia indywidualnego planu pracy z dzieckiem. Spotkania zespołu odbywały się raz na pół roku i uczestniczył w nich przedstawiciel Centrum.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Gliwickiego z dnia 25 lutego 2015 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w „Rodzinnym Domu dla Dzieci” w Paczynie w 2015 r. wynosiły 2 734,46 zł.

Łączny koszt prowadzenia „Rodzinnego Domu dla Dzieci” w Paczynie w roku 2015 wyniósł 254 579,22 zł.

- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Knurowie, wchodząca w skład Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek M.B. Uzdrawienie Chorych w Knurowie jest placówką całodobową typu socjalizacyjnego.

Jej funkcjonowanie jest wynikiem podpisania przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach umowy dotyczącej realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej polegającego na prowadzeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego. Placówka posiada 14 miejsc

i przyjmowane są do niej dzieci w wieku od 10 do 18 lat posiadające stosowne postanowienie sądu. Skierowanie wydaje Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach w porozumieniu z Dyrektorem Placówki.

Zgodnie z Obwieszczeniem Starosty Powiatu Gliwickiego z dnia 25 lutego 2015 r. średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Knurowie w 2015 r. wynosił 3 943,07 zł.

W 2015 r. w Placówce przebywało zgodnie ze skierowaniem **14** wychowanków.

Łączny koszt utrzymania dzieci umieszczonych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Knurowie w roku 2015 wyniósł 645 891,00 zł.

Porozumienia

Na podstawie art.191 ust.1 pkt.5 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z innym powiatem, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego utrzymanie.

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- 1) wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- 2) średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 3) wydatki na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.

W 2015 r. na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami - w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Gliwickiego przebywało **40** dzieci pochodzących z innych powiatów. Natomiast **41** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego przebywało w rodzinach zastępczych zamieszkujących na terenie innych powiatów.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej zlokalizowanej na terenie innych powiatów przebywało **23** dzieci pochodzących z terenu Powiatu Gliwickiego.

W 2015 r. Powiat Gliwicki zawarł **16** nowych porozumień z innymi powiatami.

Dzieci z Powiatu Gliwickiego przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów w 2015 r.

Powiat, w którym zabezpieczono dziecko	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Koszt finansowania pobytu dzieci w rodzinach zastępczych w 2015 r.
Miasto Bielsko-Biała	2	3	19 691,39 zł
Powiat Rybnicki	2	7	21 645,48 zł
Powiat Cieszyński	1	1	12 000,00 zł
Powiat Jędrzejowski	1	1	12 000,00 zł
Powiat Kluczborski	1	1	13 834, 80 zł
Powiat Kłodzki	1	1	7 920,00 zł
Powiat Lubliniecki	2	2	22 320,00 zł
Powiat Myślenicki	1	1	12 000,00 zł
Powiat Pszczyński	1	1	12 000,00 zł
Powiat Raciborski	1	3	69 691,50 zł
Powiat Tarnogórski	2	3	41 200,00 zł
Powiat Żniński	1	1	2 870,97 zł
Miasto Warszawa	1	1	6 468,00 zł
Powiat Prudnicki	1	2	16 240,00 zł
Powiat Radomski	1	1	12 000,00 zł
Miasto Ruda Śląska	1	1	8 120,00 zł
Powiat Żarski	1	3	45 419,38 zł
Miasto Gliwice	2	2	11 750,52 zł
Powiat Miechowski	1	1	8 120,00 zł
Powiat Opoczyński	1	1	12 000,00 zł
Miasto Piotrków Trybunalski	1	4	55 200,00 zł
Ogółem	26	41	422 492,04 zł

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach za 2015r.

Dzieci pochodzące z Powiatu Gliwickiego umieszczone w placówkach w innych powiatach w 2015 r.:

Powiat	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Finansowanie pobytu	
			Średni miesięczny wydatek na utrzymanie w 2015 r.	Wydatki w ciągu 2015 r.
Miasto Gliwice	Dom Dziecka Nr 1	1	4 628,28 zł	24 932,99 zł
	Dom Dziecka Nr 2	6	5 007,95 zł	171 124,78 zł
Powiat Wadowicki	Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Radoczy	1	3 875,00 zł	46 501,00 zł
Powiat Raciborski	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kuźni Raciborskiej	10	3 048,00 zł	304 660,46 zł
Powiat Kraśnicki	Dom Dziecka w Kraśniku	1	3 734,00 zł	32 214,93 zł
Powiat Pszczyński	CWDiR „Przystań”	3	4 885,36 zł	104 956,44 zł
Miasto Jaworzno	POW w Jaworznie	1	4 695,00 zł	27 261,29 zł
Ogółem		23		711 651,89 zł

Źródło: Dane Wydziału Zdrowia i Pomocy Społecznej Starostwa Powiatowego w Gliwicach za 2015 r.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej

W 2015 r. PCPR w Gliwicach przeprowadziło **238** postępowań administracyjnych w sprawie obowiązku ponoszenia odpłatności rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych, które zakończyły się wydaniem decyzji administracyjnej (obowiązek określony jest w art. 193 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – tj. Dz. U z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.)

Zasady i szczegółowe warunki odstępowania, naliczania, umarzania, odraczenia oraz rozkładania na raty opłaty określone są w Uchwale Rady Powiatu Gliwickiego Nr L/327/14 z dnia 30.10.2014 r. w sprawie szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Analiza dokumentacji niezbędnej do wydawania decyzji administracyjnych w powyższym zakresie obejmuje:

- sytuację materialną rodziny,
- sytuację zdrowotną rodziny,
- poniesione wydatki w związku z długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością,
- realizowanie obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela: Liczba przeprowadzonych postępowań dotyczących ustalenia bądź odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w 2015 r.

	Odstąpienia od ustalenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	Odstąpienia częściowe od ustalenia opłaty zobowiązani a częściowe	Zobowiązania całkowite do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	Inne (decyzje związane z odpłatnością: umorzenia, uchylenia, zmiany decyzji itp.)	OGÓŁEM
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	199	11	2	26	238

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Zgodnie z powyższą tabelą, w **199** przypadkach odstąpiono od naliczenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

W **13** przypadkach zgodnie z decyzjami administracyjnymi naliczono pełną lub częściową odpłatność za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W 26 przypadkach postępowania były umarzane, a obowiązujące decyzje były uchylane lub zmieniane (z powodu: zgonów osób zobowiązanych, nie przebywania na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej, rozpoczęcia procesów usamodzielnienia przez wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej).

Rodzice biologiczni posiadający dzieci w rodzinach zastępczych w 4 przypadkach regularnie dokonywali naliczonej odpłatności. Kwota dokonanych wpłat w 2015 r. wyniosła: 2 002,98 zł.

Rodzice biologiczni posiadający dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w 4 przypadkach regularnie dokonywali naliczonej odpłatności. Kwota dokonanych wpłat w 2015 r. wyniosła: 7 448,01 zł.

Tabela: Wpływy z opłat za pobyt dzieci w pieczy zastępczej uzyskanych w 2015 r.

	Liczba osób/rodzin od których uzyskano zwrot środków	Łączna kwota wpływu
Wpłaty na konto PCPR w Gliwicach przez rodziców biologicznych	8	9 450,99 zł
Wpływy z urzędów skarbowych	7	17 310,22 zł
Wpływy od komorników	4	2 785,18 zł
OGÓŁEM:	17	29 546,79 zł

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Wysokość miesięcznych wpłat rodziców biologicznych wahała się od 75,81 zł do 1 752,87 zł.

Celem wyegzekwowania należnych zobowiązań rodziców biologicznych prowadzone było postępowanie egzekucyjne.

W 4 sytuacjach należność rodziców biologicznych posiadających dzieci w rodzinach zastępczych jest ściągana za pośrednictwem komornika. Kwota ściągniętych należności w 2015 r. wyniosła: 2 785,18 zł.

W 2 sytuacjach postępowanie egzekucyjne wobec rodziców biologicznych posiadających dzieci w rodzinach zastępczych prowadzi urząd skarbowy. Kwota ściągniętych należności w 2015 r. wyniosła: 1 219,24 zł.

W 5 sytuacjach postępowanie egzekucyjne wobec rodziców biologicznych posiadających dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych prowadzi urząd skarbowy. Kwota ściągniętych należności w 2015 r. wyniosła: 16 091,38 zł.

Trudności w prowadzeniu postępowań:

1. Brak aktualnych adresów pobytu rodziców, gdyż nie poinformowali oni o jego zmianie, nie nawiązali kontaktu z pracownikiem socjalnym. Celem ustalenia miejsca zamieszkania kierowane były zapytania do: Urzędów Gmin, Centrum Personalizacji Dokumentów MSW w Warszawie, Powiatowych Urzędów Pracy, Urzędów Skarbowych, Urzędów Miejskich a także Komisariatów Policji. W przypadku, kiedy nie ustalono faktycznego miejsca pobytu, występowano do sądów o ustalenie kuratora do doręczeń.
2. Brak współpracy rodziców osób zobowiązanych (pomimo odbioru korespondencji nie zgłaszali się w siedzibie Centrum (występowano do lokalnych ośrodków pomocy społecznej z prośbami o sporządzenie wymaganej dokumentacji).

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków:

Realizacja świadczeń w 2015 r. dla osób usamodzielnianych oparta była o przepisy:

- obowiązującej do dnia 31.12.2011 r. Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U z 2009 r., Nr175 poz. 1362 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005 r. Nr6 poz.45 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2009 Nr127 poz.1055),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2012 r. poz.823),
- obowiązującej od dnia 01.01.2012 r. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2015 r. , poz. 332 z późn. zm.).

1. Usamodzielniani na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rodzaje pomocy dla usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia 31.12.2011 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela: Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali w 2015 r. świadczenia na podstawie przepisów Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U z 2009 r., Nr175 poz. 1362 z późn. zm.)

Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	18	18	4	3
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	5	5	1	0
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych	0	0	0	0
OGÓŁEM	23	23	5	3

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Zgodnie z art. 240 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także art. 88 ust. 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej świadczeniami objęliśmy **23** wychowanków, w tym **18** z rodzin zastępczych, **5** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na kontynuowanie nauki objęliśmy **23** wychowanków, w tym **18** z rodzin zastępczych, **5** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na usamodzielnienie objęliśmy **5** wychowanków, w tym **4** z rodzin zastępczych oraz **1** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej objęliśmy **3** wychowanków z rodzin zastępczych.

2. Usamodzielniani na podstawie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Rodzaje pomocy dla usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące od dnia 01.01.2012 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela: Liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali w 2015 r. świadczenia na podstawie przepisów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U z 2015 r., poz. 332 z późn. zm.)

Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	24	22	6	2
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	14	12	3	1
OGÓŁEM	38	34	9	3

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

W 2015 r. świadczeniami dla osób usamodzielnianych objęliśmy **38** wychowanków pieczy zastępczej, w tym **24** z rodzin zastępczych, a **14** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na kontynuowanie nauki objęliśmy **34** wychowanków, w tym **22** z rodzin zastępczych i **12** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na usamodzielnienie objęliśmy **9** wychowanków, w tym **6** z rodzin zastępczych i **3** z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Pomocą na zagospodarowanie objęliśmy **3** wychowanków, w tym **2** z rodzin zastępczych i **1** z placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela: Liczba usamodzielnianych wychowanków ogółem, którzy otrzymali w 2015 r. świadczenia z PCPR w Gliwicach (ogółem):

Rodzaj pieczy zastępczej	Wszystkie świadczenia	Pomoc na kontynuowanie nauki	Pomoc na usamodzielnienie	Pomoc na zagospodarowanie
Wychowankowie rodzin zastępczych	42	40	10	5
Wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	19	17	4	1
Wychowankowie młodzieżowych ośrodków wychowawczych	0	0	0	0
OGÓŁEM	61	57	14	6

Źródło: Dane PCPR w Gliwicach. Stan na dzień 31.12.2015 r.

Reasumując, w 2015 roku liczba usamodzielnianych wychowanków, którzy skorzystali z świadczeń PCPR w Gliwicach wyniosła łącznie **61** osób, w tym **42** wychowanków z rodzin zastępczych, **19** z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Przedłożone dane obrazuje powyższa tabela.

Zgodnie z powyższymi tabelami, **23** otrzymało świadczenia w oparciu o przepisy obowiązujące przed dniem 01.01.2012 r., tj. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej („stare zasady”), natomiast **38** wychowanków otrzymało świadczenia dla osób usamodzielnianych

w oparciu o Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej („nowe zasady”) obowiązującą od dnia 01.01.2012 r.

Z pomocy na kontynuowanie nauki skorzystało **57** osób, w tym **40** wychowanków z rodzin zastępczych, **17** z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Świadczenie na „starych zasadach” otrzymało **23** osób, natomiast na „nowych zasadach” **34**.

Pomoc na usamodzielnienie w 2015 r. otrzymało **14** wychowanków, w tym **10** wychowanków z rodzin zastępczych, **4** wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych, z czego **5** wychowanków usamodzielniało się na „starych zasadach”, natomiast **9** na „nowych zasadach”.

Pomoc na zagospodarowanie otrzymało **6** osób, w tym **5** wychowanków z rodzin zastępczych, **1** wychowanek z placówki opiekuńczo-wychowawczej, z czego **3** na „starych zasadach”, **3** na „nowych zasadach”.

CZĘŚĆ II

Efekty pracy Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

1. Kontrole rodzin sprawujących rodzinne formy pieczy zastępczej.

Zgodnie w Ustawę z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2014 poz. 1188) na Zarząd Powiatu Gliwickiego został nałożony obowiązek sprawowania kontroli nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38b ust. 1).

W związku z tym udzieliła na podstawie Uchwały Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach upoważnienia do sprawowania kontroli nad rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (Uchwała Zarządu Powiatu Gliwickiego Nr 129/2015 z dnia 07.07.2015 r.). Wobec powyższego Dyrektor PCPR podjęła w tym zakresie następujące działania.

Wszystkie działania związane ze sprawowaniem kontroli nad rodzinami zastępczymi i prowadzącymi rodzinne domy zostały określone w „Procedurze sprawowanej kontroli nad rodzinami zastępczymi, oraz prowadzącymi rodzinne domy dziecka wynikającej z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej” wprowadzonej Zarządzeniem Nr 9/2015, przez Dyrektora PCPR w Gliwicach w dniu 03.08.2015 r.

Zgodnie z ww. Procedurą, w dniu 28.09.2015 r. Kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej przedstawił Dyrektorowi PCPR w Gliwicach informację pisemną na temat 5 rodzin wytypowanych do kontroli w ostatnim kwartale 2015 r.

W celu przeprowadzenia działań kontrolnych, Dyrektor PCPR w Gliwicach na mocy § 1 ust. 3 ww. Procedury podpisał umowy cywilno-prawne ze specjalistami, którzy współpracują w działaniach kontrolnych.

Kontrole zostały przeprowadzone w okresie od X/2015 do XI/2015. Objęto nią 5 wytypowanych rodzin zastępczych, w tym 3 rodziny zastępcze spokrewnione, 1 rodzinę zastępczą niezawodową i 1 zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Większość rodzin została oceniona pozytywnie, niemniej zalecenia pokontrolne dotyczące dalszego funkcjonowania ww. rodzin wydano w stosunku do 4 rodzin, natomiast w przypadku zawodowej rodziny zastępczej zaleceń nie wydano, ponieważ jej funkcjonowanie oceniono jako bardzo dobre.

Uwagi osób kontrolujących zostały przekazane i omówione z Dyrektorem PCPR w Gliwicach, które odbyło się w dniu 01.12.2015 r. i w którym uczestniczyli także pracownicy Zespołu ds. Pieczy Zastępczej.

2. Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 35 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu, z zastrzeżeniem sytuacji interwencyjnych, podczas których umieszczenie następuje bez postanowienia sądu, a główną przestanką jest zagrożenie zdrowia lub życia dziecka.

W 2015 r. Zespół do spraw instytucjonalnej pieczy zastępczej i Usamodzielnień podejmował działania mające na celu uzyskanie skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych dla 11 dzieci pochodzących z Powiatu Gliwickiego, wobec których sąd orzekł umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Działania powyższe były w 100% skuteczne, gdyż dzieci te zostały zabezpieczone w placówkach zarówno na terenie naszego powiatu, jak i poza powiatem.

3. Promocja rodzicielstwa zastępczego.

Wzorem ubiegłych lat, PCPR w Gliwicach czyni starania, aby promować ideę rodzicielstwa zastępczego szerszemu gronu odbiorców poprzez kontakt z mediami.

Służy temu w pierwszej kolejności umieszczanie artykułów o tej tematyce w Wiadomościach Powiatu Gliwickiego – miesięczniku wydawanym przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach.

W 2015 r. ukazały się następujące artykuły naszego autorstwa:

- „**Pomaganie, pomaganie...**” – Nr 95
- „**W służbie dzieciom**” – Nr 97
- „**Zostań rodzicem zastępczym!**” – Nr 104.

W dniu 26 marca 2015 r. Kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej wspólnie z przedstawicielem zawodowej rodziny zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, **uczestniczyli w audycji radiowej w Radiu Katowice** na zaproszenie redaktor Anny Dudzińskiej. Audycja ta miała na celu promocję rodzicielstwa zastępczego. Uczestniczył w niej jeszcze przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z MOPR w Bytomiu. Wyróżnienie naszego powiatu takim zaproszeniem przyjęliśmy z ogromną radością, ponieważ mieliśmy możliwość opowiedzenia o dobrych praktykach Powiatu Gliwickiego w zakresie realizacji zadań Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

4. Badanie ankietowe poziomu zadowolenia rodzin zastępczych ze współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2015 r. wśród wybranych rodzin zastępczych z terenu Powiatu Gliwickiego przeprowadzone zostało badanie ankietowe, którego celem było uzyskanie informacji na temat poziomu zadowolenia rodzin ze współpracy z PCPR w Gliwicach, w tym ze współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej. Badanych pytano również o poziom zadowolenia z oferowanego wsparcia i pomocy.

W badaniu wzięły udział 24 osoby, z których 19 osób stanowiły kobiety, a 3 badanych stanowili mężczyźni. Pod względem wieku, 1 osoba ankietowana miała więcej niż 71 lat, 16 osób (67% ankietowanych) mieściło się w przedziale wiekowym 51-70 lat, 1 osoba mieściła się w przedziale wiekowym 41-50 lat, 4 osoby z przedziału wiekowego 31-40 lat i 1 osoba poniżej 30 lat.

Wśród badanych 71% ankietowanych zadeklarowało pełnienie funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, a 29% ankietowanych pełniło funkcję niezawodowej rodziny zastępczej.

Pod względem stażu w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej, 11 osób ankietowanych (46%) miało doświadczenie w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej od 1 roku do 5 lat. 3 osoby powyżej 15 lat, 3 osoby od 10 do 15 lat, 5 osób od 5 do 10 lat, 1 osoba poniżej roku.

Pytania ankietowe dotyczące współpracy z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, oscylowały wokół częstotliwości kontaktu koordynatorów z rodziną zastępczą, sposobu przekazywania rzetelnych informacji, jakości kontaktów oraz możliwości uzyskania pomocy.

Większości odpowiedzi ankietowanych na pytania miała pozytywny charakter, a współpracę z koordynatorami rodziny zastępcze oceniły w 100% dobrze. Wśród odpowiedzi pojawiały się między innymi następujące wypowiedzi:

- „Spotykamy się ze zrozumieniem i wsparciem zawsze ilekroć jest taka potrzeba”,
- „Koordynator umie dobrze wytłumaczyć”,
- „Koordynatorzy zawsze przypominają, że w trudnych sytuacjach można się do nich zwrócić”,
- „Dlatego, że tą osobę uważam za zaufaną.”

Współpraca ankietowanych z PCPR w Gliwicach spełniła w 79% oczekiwania ankietowanych w stopniu wysokim, natomiast w 21% w średnim stopniu.

Mocne strony Centrum to zdaniem ankietowanych:

- „Znajomość zagadnień, doświadczenie, otwartość pracowników i chęć pomocy, możliwości prawne”
- „Projekty”
- „Spotkania z psychologami, pedagogami”
- „Pomoc oferowana przez specjalistów.”
- „Częste wywiady, dobre rady oraz pomoc oferowana dzieciom przez psychologa czy pedagoga, z której można w razie potrzeby skorzystać.”
- „Organizacja współpracy koordynator-rodzina. Kompetentni koordynatorzy serdeczni w kontaktach. Dostępność dla szkoleń dla rodzin.”
- „Mocne strony PCPR to Zespół Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej, gdzie można uzyskać bezpłatną pomoc w każdej sytuacji życiowej.”
- „Bardzo dobry kontakt z koordynatorem. Pomoc Psychologiczna.”
- „Bardzo dobrze są przygotowani do spotkań z rodzinami, szkolenia i warsztaty są na bardzo wysokim poziomie, bardzo dobrze zorganizowane. Po takich szkoleniach jesteśmy mocno podbudowani.”
- „Dobrze wyszkolona kadra.”

Na pytanie dotyczące przyszłych oczekiwań rodzin względem działań ze strony PCPR w Gliwicach, ankietowani wskazywali głównie na potrzebę szkoleń, zapewnienia opieki dla dzieci podczas warsztatów i szkoleń, umożliwienia wzajemnego kontaktu rodzin w ramach grup wsparcia oraz podejmowania działań na rzecz usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych w szybszym pozyskiwaniu mieszkań.